

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

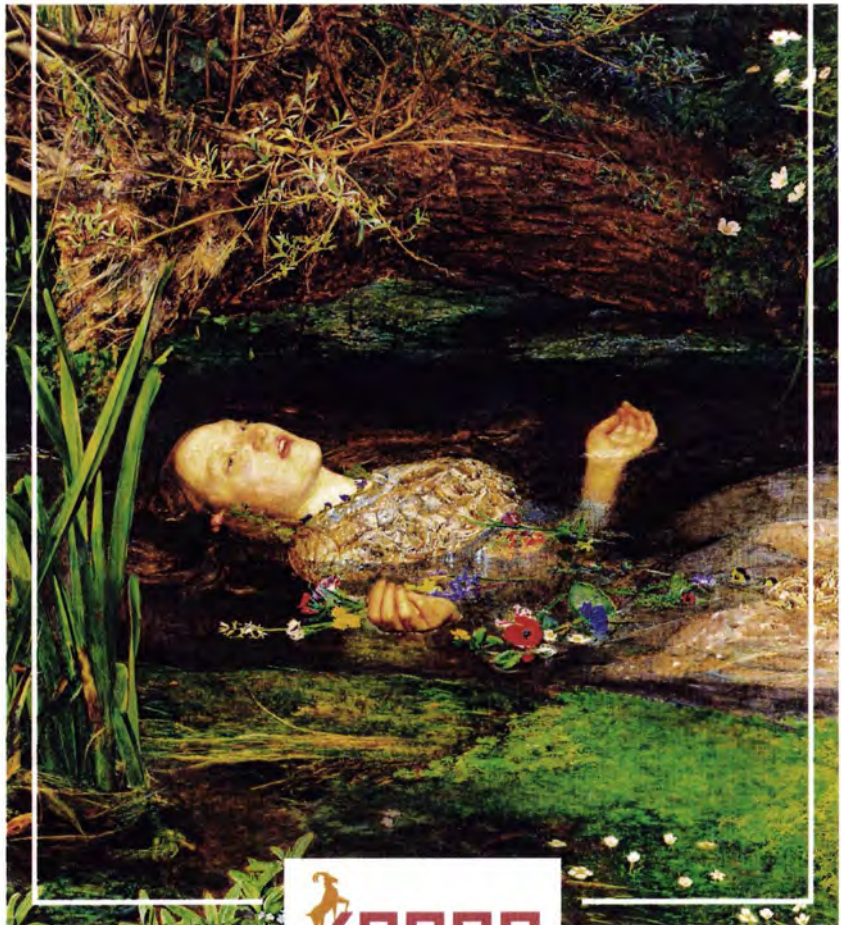
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MEHMET RAUF

FERDA-YI GARAM

AŞKIN YARINI



 KAPRA

MEHMET RAUF

FERDA-YI GARAM AŞKIN YARINI

Çocukluk yıllarını birbirleriyle kavga ederek geçiren Sermet ve Macit, bu kavgaların tek sebebinin karşılıklı duydukları aşk ve kıskançlık yüzünden olduğunu gençlik yıllarının ilk zamanlarında anırlar. Hüzünlü ve tutku dolu bu aşkı hayallerinde yaşayan iki genç, birbirlerine duygularını ifade ettikleri anda kavuşma ve hayatlarından vazgeçme arasındaki o ince sessizliğin karanlığında, *Ferda-yı Garam* endişeleriyle kaybolurlar.

Mehmet Rauf, edebiyatımızda ilk psikolojik roman olma özelliği taşıyan *Eylül* eserinde olduğu gibi bu romanında da karakterlerin duygusal tahlillerine ayrıntılı olarak yer verir. Servet-i Fünûn edebiyatının önemli isimlerinden Mehmet Rauf'un bu eseri, yayımlandığı 1913 yılından bu güne büyük ilgi görmüştür.




KAPRA
YAYINCILIK

 /kaprayayintlari
 /kaprayayintlari
 /kaprayayintlari

ISBN: 978-625-7361-14-9



FERDA-YI GARAM / Mehmet Rauf

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Kadir Yılmaz

YAYIMA HAZIRLAYAN
Muhammed Mustafa Albayrak

EDİTÖR
Mustafa Aksu

REDAKSİYON
Zübeyde Dursun

KAPAK TASARIM
FOLX

SAYFA DÜZENİ
Oğuz Yılmaz

BASIM VE CİLT
Repar Dijital Matbaası

BASKI
Mart 2021 - 1. Basım

ISBN
978-625-7361-14-9

SERTİFİKA NO
40675

*Kapra Yayıncılık,
Repar Tasarım
Matbaa ve Reklamcılık
Ticaret Limited Şirketi'nin
tescilli markasıdır.*

*Mimar Sinan Mah.,
Selami Ali Efendi Cad.,
No: 5
34672 Üsküdar/İstanbul
Tel: 0 (212) 422 4845*

*© Bu kitabın tüm hakları saklıdır.
Tanıtım amaçlı, kısa alıntılar
dışında metin ya da görseller
yayınevinin izni olmadan hiçbir
yolla çoğaltılamaz.*

Ücretsiz PDF Yükleme - <https://ranney.org>

Mehmet Rauf (1874-1932)

Mehmet Rauf 12 Ağustos 1874 tarihinde, İstanbul'da dünyaya geldi. Babası Kütahya'dan askere gelmiş ve İstanbul'da kalmış bir Türk, annesi ise bir Çerkez'di.

Yazma isteği on yaşlarında başladı. Özellikle o sıralarda, babasıyla beraber gittiği tiyatrolarda gördüğü oyunlar ve okuduğu kitaplardan etkilenerek tiyatro oyunları yazmaya başlamıştı. Fakat sonra romanlara merak sardığı için on iki yaşındayken ilk romanı olan *Denâet yahut Gaskonya Korsanları* adlı cinayetle ilgili bir roman yazdı.

Bahriye Mektebi'ne girdiği zaman İngilizce ve Fransızca öğrendi. Zaten daha önce edebiyata olan merakından dolayı Askeri Rüştiyedeysen Fransızca'yı biraz öğrenmişti. Bu sayede okumaya başladığı eserlerle artık cinayet romanlarından soğuyarak Octave Feuillet, Alphonse Daudet, Emile Zola, Gustave Flaubert gibi yazarlardan etkilenmiş ve onların eserlerine benzer eserler yazmaya başlamıştı. Bunların arasında "Canfeza" adlı hikâyesi en dikkate değer olandır.

Mehmet Rauf, Halit Ziya'nın *Nemide*'si yayımlandığı zaman on altı yaşındaydı. Bu eser onu, yeniliği ve güzelliğiyle büyüledi. Sınıf arkadaşlarından İzmirli bir efendi, İzmir'deyken Halit Ziya'nın talebesi olmuştu ve bu efendide eski *Hizmet* gazetesinin koleksiyonu vardı. Mehmet Rauf bunların içinde Halit Ziya'nın bütün eserlerini tefrika edilmiş buldu. Bunlar "Bu muydu?", "Heyhat!", "Bir Ölü'nün Defteri", "Ferdî ve Şürekâsı" ve birçok makaleden oluşuyordu. Hepsini büyük bir tutkuyla okuduğu zaman Halit Ziya'ya bir mektup yazdı.

Böylece aralarında bir yazışma başladı. Bu sırada Mehmet Rauf, yazmış olduğu "Düşmüş" adlı uzunca bir hikâyeyi Halit Ziya'ya göndermişti. Halit Ziya da bunu *Hizmet* gazetesinde yayımladı. Mehmet Rauf'un ilk dikkate değer basılı eseri, bu hikâyesi oldu.

O yıllarda İstanbul’da *Resimli Gazete*, *Mektep* gibi dergiler yayımlanıyordu. Mehmet Rauf’un bunlarda üç, dört küçük hikâyesi daha yayımlandıktan sonra, 1894/1895 senesinin yazında, Halit Ziya’nın aracılığıyla *Garam-ı Şebab* romanı, *İkdam* gazetesinde tefrika edildi.

O sırada Hüseyin Cahit, Mehmet Cavit ve birkaç arkadaş ile *Mektep Dergisi*’ni yayımlamaya başlamışlardı. Mehmet Rauf, dergide düzenlenen bir yarışma aracılığıyla onlarla tanıştı. Fakat, Hüseyin Cahit ve Mehmet Cavit, dergi müdürüyle ilişkilerini kesip çekildikleri için dergi Cenap Şehabettin tarafından yayımlanmaya başlamıştı. Bir süre sonra Cenap Şehabettin’in de görev gereği Hicaz’a dönmesiyle dergi Mehmet Rauf tarafından devam ettirildi.

Mehmet Rauf, *Mektep* dergisiyle meşgul olmaya devam ederken yine Halit Ziya’nın aracılığıyla Tevfik Fikret’le tanışmış, *Servet-i Fünûn*’a da girmişti. 1899/1900 senesinde Hüseyin Cahit’in tercüme ettiği, o zamanki hükümet tarafından tehlikeli bulunan fikirleri içeren bir makaleden dolayı *Servet-i Fünûn* tatil edilinceye kadar Mehmet Rauf, yazdığı mensur şiirler, hikâyeler, romanlar, edebi incelemeler, eleştiriler ile kendisini tanıtmış ve *Servet-i Fünûn*’da tefrika edilmiş olan *Eylül* romanıyla, mensur şiirlerinden ve bazı hikâyelerinden oluşan *Siyah İnciler* yayımlamıştı.

Servet-i Fünûn, beş-on gün tatil edildikten sonra tekrar yayımlanmasına izin verilmişse de eski yazarların yazı yazmaları yasaklanmış olduğundan, Mehmet Rauf da diğer arkadaşları gibi Meşrutiyet’in ilanına kadar hemen hiçbir şey yazmadı.

Meşrutiyet’in ilanıyla birlikte senelerce tembellik içinde uyumuş olan kalemını tekrar eski kuvvetiyle kullanmak için pek de acele ettiği söylenemez. Daha sonra eski küçük hikâyelerinden “İhtizar”, “Âşıkane”, “Son Emel” adlı eserleriyle öncesinde *Servet-i Fünûn*’da tefrika edilmiş olan *Ferda-yı Garam* romanını kitap şeklinde bastırdığı gibi, yeniden *Genç*

Kız Kalbi, *Menekşe* adlı romanlarla *Pençe*, *Cidal*, *Ferdi ve Şürekâsı*, *İki Kuvvet* adlı tiyatroları yazmış ve bastırmıştır. Yalnız *Menekşe* bazı sebeplerden dolayı tamamlanmamış olarak basıldı.

Ayrıca Mehmet Rauf, eski bir dostuyla ortak olarak, hanımlara mahsus *Muhasin* isimli bir dergi yayımlamaya teşebbüs etmiş, fakat birçok çaba ve yardıma rağmen bunu devam ettiremeyip on iki sayı yayımlayarak bir seneyi tamamladıktan sonra kapatmaya mecbur kalmıştır.

Edebi Kişiliği

1874 yılında doğup 1932’de yine İstanbul’da ölen Mehmet Rauf, Edebiyat-ı Cedide veya Servet-i Fünûn edebiyatının üstatları arasında sayılır. Bu edebiyatın en güzel örneklerinden biri de Mehmet Rauf’un yazdığı ve ilk defa *Servet-i Fünûn* dergisinde tefrika ettirdiği *Eylül* romanıdır. Bu roman, tasvirlerinin kuvveti, üslubunun güzelliğiyle birinci derecede bir edebî eser olarak tanınmış ve kendisinin de *Eylül* yazarı Mehmet Rauf olarak şöhret bulmasını sağlamıştır. Bundan sonra, özellikle 1908 yılındaki Meşrutiyet’in ilanından sonra daha serbest olarak yazı hayatına atılmış, çeşitli gazete ve dergilerde makaleler, hikâyeler, piyesler yazarak memleketin belli başlı yüksek ediplerinden biri olmuştur. Yalnız, “Zambak” adıyla imzasız yayımladığı bir hikâyeye müstehcenliği dolayısıyla mahkemeye verilmiş ve bu yüzden bahriye zabıtlığından ayrılmaya ve hayatını tamamen yazı yazarak kazanmaya mecbur kalmıştır. Hayatının son günlerinde ağır hastalıklar ve sıkıntılar geçiren Mehmet Rauf, edebiyat dünyasına pek çok eser bırakarak 1932’de vefat etmiştir.

Mensur Şiirler

Siyah İnciler, Sonbahar (Basılmamıştır.)

Romanlar

Eylül, Ferda-yı Garam, Karanfil ve Yasemin, Son Yıldız, Genç Kız Kalbi, Menekşe (tefrika), Harabeler, Kâbus (tefrika), Define, Kan Damlası, Böğürtlen, Halas, Yara

Küçük Hikâyeler

Âşıkane, Pervaneler Gibi, İhtizar, Safo ve Karmen, Kadın İsterse, Ezhar, Üç Hikâye, Son Emel, Gözlerin Aşk, Eski Aşk Gccclcri, Bir Aşkın Tarihi, İlanımlar Arasında, İlk Temas, İlk Zevk, Aşk Kadını

Piyesler

Pençe, Kamçı, Ferdi ve Şürekâsı, Yağmurdan Doluya, Sanşar, Diken, Son Yıldız (Basılmamıştır.), Pembe Köşk, Amca Bey, Evlat Acısı

Dergiler

Muhasin, Hikâye Külliyyatı, Süs, Nevsal

FERDA-YI GARAM

*Birlikte terk-i cism edelim mevte bir gece
Mest-i garam iken,
Kursun bahar ruhumuz üstünde gizlice
Bir türbe-yi semen*

Cenap Şahabettin

Sallanan bir sandalyeye uzanmış, elindeki mecmuanın resimlerine bakan, koyu lacivert şayaktan¹ yapılma etekliğinin üstüne beyaz zeminli, siyah kareli bir bluz giymiş, kaşlarının siyah samuruyla güzelliğinin altın ipleri parlayan genç kız başını kaldırdı. Dişlerini gösteren bir gülümsemeyle:

“Nasıl, denizi çok mu seversiniz hanımcığım?” diye sordu.

“Hem de o kadar severim ki... Belki de ömrümün birçok yılı denizde ve deniz kıyısında geçtiğinden olmalı. Bana öyle geliyor ki, deniz kıyısında geçirilen kadar güzel bir hayat olamaz. Oh! Deniz, deniz... Eğer denizin bütün güzelliklerini bilseydiniz...”

Ve hafif bir gülüşle ekledi:

“Ne var ki böyle denizler değil elbette... Örneğin buradan karşıya bakınca Kanlıca ve Beykoz, ufku sınırlıyor. Benim dediğim hayat, sonsuz denizlerin kıyısında bir yerde geçen hayat... Orada fırtınalı açık denizi seyrederek ya da berrak sularıyla sahili okşayan, kumları yıkayan, dingin ve sakin bir denizi... Ben böylesi bir hayatı, başka bütün hayatlara yeğlerim.”

¹ Şayak: Kaba dokunmuş, dayanıklı bir çeşit yün kumaş.

Bu konuşan, baştanbaşa siyah ve dar elbisesi içindeki vücudunun tombulluğu titreyen, sarıdan ziyade kırmızıya meyil saçlarının siyah zemin üzerindeki cildine şeffaflık verdiği bir genç kızdı. Ayaklarının altına serilen halıya uzanırcasına oturmuş; dar, düğmeli, sarı iskarpinli ayakları çimenlere uzanmış, henüz pek genç olan kız biraz doğruldu:

“Ooo, şiir ha! Sermet Hanım duymasın... Sizi Nuh’un gemisine kaptan yapar vallahi!”

Sallanan sandalyedeki kumral taze, elindeki mecmuayı, ortadaki bahçe masasına bırakarak bu sözleri beğendiğini belli etti:

“Ne? Kaptan mı? Oh, dünyanın en güzel, en şair kaptanı olurdu.”

“Bu durumda kuşkusuz sizi yanıma almazdım. Gerek şiirde gerek güzellikte kendimle ilgili çok tehlikeli bir rekabetin ortaya çıkmasından korkardım.”

Karşısındaki genç kız bu sözlere gerçekten inandığını gösteren bir gülümsemeyle başını salladı. Gözlüğünün camları arkasından gözlerini süzerek çamlarla, akasyalarla, ıhlamurlarla dolu olan, renk renk bahar çiçekleriyle donanmış bahçede, ağaçların yeşil çimenlere düşürdüğü hafif gölgeler içinde saksılarla çevrili yollara bakındı ve sordu:

“Küçük hanımefendi nerede?”

Halının üzerinde oturan küçük kız boru gibi yaptığı gazeteyi büküp ağzına götürerek neşeli bir sesle haykırdı:

“Hayal peşinde!”

Sarışın taze, omuzlarını silkip söylendi:

“Hayal mi? Hayalin bu kadar siyahını ben bilmiyorum!”

Bunun üzerine öteki kız sıçrayarak yerinden kalktı. Elbisesinin kıvrımlarını düzeltirken, yakınan, sitem dolu bir sesle konuştu:

“Bu... Bizi yalnız bırakıp bir köşeye çekilmek demek... Ben şimdi onu bulurum... Sahi ne yana gitti bu kız, sahile doğru, değil mi Nevber Hanım?”

Nevber; saçlarının rengi kırmızıya yakın, siyahlar giymiş taze cevap verdi:

“Öyle olmalı... Bilmem...”

Küçük kız, ayakkabılarının tabanları görülecek bir hızla, ağaçların arasından parça parça görünen rıhtıma doğru koş-turmaya başladı.

Geridekiler, kendi kendilerine kalınca, Nevber uzanıp masadan mecmuayı aldı. Mecmua sayfalarını hüzünle yavaş yavaş çeviriyordu.

Biraz okuduktan sonra birdenbire başını kaldırdı:

“Bu haftaki hikâyeyi okudunuz mu hanımefendi?”

Diğeri zarif bir hareketle mecmuaya doğru boynunu uzattı:

“Hayır, ama şiirlere bayıldım!”

Tam o sırada arkalarında, ince sesiyle küçük kızın konuş-tuğu duyuldu:

“İşte, size sevgili kaçağı getirdim!”

Demin koşarak uzaklaşan kız, elinde bir yığın gazete ve kitap tutan on sekiz yaşlarında, başka bir genç hanımın yanın-da duruyordu. Bu genç kız, endamlı, vücudunu saran pek dar, koyu yeşil bir etek giymişti. Üzerinde hüzünlü bir baş döndürücülükle kollarına doğru taşan, beyaz, ince ve teninin beyazlığını yakasının tülleriyle çevreleyen bir gömlek ve kıyafetinden daha gösterişli gür saçları vardı. Esmer, çekici, yorgun güzelliği ve siyah gözleriyle yüzünde ciddi bir ağırbaşlılık görünüyordu.

Gösterişli bir ricayla elini uzatarak konuştu:

“Affedersiniz hanımefendi, şikâyetinizde ne kadar haklı olduğunuzu kabul etmekle beraber...”

Durakladı, ardından nazik bir gülüşle elindeki gazeteleri gösterdi:

“Gazetelerimi bekliyordum. Bugün posta günü olduğundan...”

Sonra elindekileri, oradaki masanın üzerine bıraktı. Kendisine bir sandalye çekip kıyısına ilişerek devam etti:

“İşte şimdi bize uğraşacak iyi bir şey çıktı.”

Oradakilerin hepsi gazetelerin başına toplandılar.

Garip bir merak dürtüsüyle moda dünyasının uzak köşelerinden doğan, bilinmedik buluşların ve düzenlemelerin esintisiyle birbiri ardınca çıkan yeni modelleri incelemeye koyuldular.

Sermet Hanım, önce İngiliz modelleri görmeyi tercih ediyordu. İngiliz zevkinin, bahar için neler tasarladığını çok merak ediyordu.

Sallanan sandalyedeki kumral kız, gözlerini iri iri açtıran bir şaşkınlıkla sordu:

“Nasıl? Siz Fransızları tercih etmiyor musunuz?”

“Beğenirim hemşire.” dedi.

Biraz durakladı. Ardından ekledi:

“Fransızlarda alışılmamış bir abartı, aşırı bir gösteriş çabası gözlemledim. İngilizlerin ‘lüks yaşam’ diye tabir ettikleri giyim tarzı kadar seçkin, sade ve güzel olan başka bir zevk görmedim...”

Küçük kız söze karıştı:

“Bu, Sermet Hanım’a mürebbiyesinden, Miss Morgan’dan geçen bir zevk olacak...”

Nevber, göğsünü hoplatan cilveli bir gülüşle:

“Elli yaşında bir bayan.” dedi.

Gazetenin sütunlarına göz gezdirmeye devam eden Sermet'in, biraz sonra düşüncelerini açığa vuran tek tük sözleri ağzından dökülmeye başladı:

“Yeşil... Hep bu renk... Oysa şuradaki ifade, ne büyük şairlere yakışır... Yeşilin en açık tonundan en koyu ve en karanlık olanına kadar... Her yer hep yeşil...”

Başını kaldırarak karşısındakinin gözlerine baktı:

“Bunu tercih ediyorlarmış ha!”

Tam o sırada, cephesinin yanı sıra, yüksek mermer merdiveni de görünen arkalarındaki köşkten bir ses işitildi. Bir hizmetçi kız onlara doğru geliyordu. Kız, misafir hanımefendilerin gitmekte olduklarını bağırarak haber verdi.

Sesi duyan Sermet başını kaldırarak:

“Nasıl? Henüz çok erken değil mi?” dedi.

Ancak kimse ona yanıt vermedi, hepsi birden kalktılar. Küçük kız ve gözlüklü hanım telaşlı telaşlı önden yürüdüler. Diğerleri de onları izlediler. Bir iki özür sözü mırıldanıyorlardı. Ötekiler çarşaflarını giymek için odaya girdikleri zaman hanımefendiler, gidenleri geçirenler, salonun camlı kapısının önünde veda ediyorlardı.

Sermet sözlerini yineledi:

“Çok erken kalkılıyor hanımefendi...”

Siyah çarşafına sığmayacak gibi duran bembeyaz bir kadın gülerek ve nefes nefese ona yanıt verdi:

“Teşekkür ederiz, ancak vapuru kaçırsak çok geç kalırız!”

Kadınlar birbirleriyle selamlaştılar. Vapurun gelmesi yakındı, hemen çıktılar. Misafirler gittikten sonra Sermet tekrar bahçeye indi, gazetelerin başına oturdu.

Nevber ise sahilde, uzun bedenini saran siyah giysisiyle geziniyordu. Günlük güneşlik bir gündü. İkide bir okumaya ara

veren genç kızın dudaklarında, derin bir yorgunluk ve gevşeklik çizgisi vardı. Sırtını arkasına dayadığı birkaç dakika boyunca bakışının, bahçenin yeşil gölgesinde kaybolduğu fark ediliyordu. Biraz sonra, İstanbul'dan gelen vapurun düdüğü duyuldu. Hemen ardından da ağaçların arasından geçtiği görüldü.

Yeniden kendisini okumaya vermiş olan genç kız, iyice dalmıştı. Derken, arkasından gelen bir erkek sesini duyduğunda birden kendisine gelir gibi oldu.

“Ooo, bu ne dalgınlık böyle küçük hanım...”

Sesin sahibi, uzun boyu, koyu renk elbisesi, küçük siyah fesiyle genç bir adamdı. En küçük ayrıntısına kadar mükemmel görünen giyimiyle, seçkin birisi olduğu belliydi.

Genç adam, Nevber'e hafif bir selam yolladıktan sonra Sermet'e döndü:

“Bahse girerim ki yine moda mecmualarınızla ilgileniyorsunuz.”

Sermet, güzel dişlerini ortaya koyan cilveli bir tebessümle yanıt verdi:

“Bahar geldi ya... Sermet, çok daha cazibeli olmak için ‘Miss Charmin’² olmak istiyor. Bu arada size bir telgraf geldiği müjdesini vermiş olayım.”

Delikanlı, bastonunu sandalyeye bıraktı:

“Bana mı? Acaba nereden geliyor? Kimden?”

Yavaş yavaş onlara doğru yaklaşan Nevber, küçük bir tebessümle karşılık verdi:

“Şüphesiz yine bir entrik damur³ olmalı... Macit adına harcanan mürekkep başka ne yazabilir ki?”

Başını çevirip Nevber'in gülen gözlerine bakan Macit, bıyıklarına yerleşen bir gülümsemeye:

2 Bayan Cazibe.

3 Aşk Entrikası.

“Çok meraklısınız hanımefendi... O kadar ki Sermet Hanım bile bu merakınızı fark etti...”

Bu arada, uzanıp bastonunu aldı ve sözlerine devam etti:

“Meraka ne gerek var? Şimdi her şey anlaşılır... Emin olun ki bunu saklamayıp size de göstereceğim.”

Macit köşke doğru ilerleyince, Nevber yine gezinmeye başladı. Sırtını dayamış olan Sermet ise gözlerini belli belirsiz bir kaygı perdesi bürümüş gibi susuyordu.

On dakika geçmemişti ki hafif bir ev kıyafeti giymiş olan Macit, başı açık biçimde yeniden göründü. Elinde bir kırmızı kâğıt tutuyordu.

Yanına gelince kâğıdı Nevber’e uzattı:

“İşte entrik damurunuz hanımefendi. Bakınız da ibret alınız.” Ardından küçük bir kahkaha atarak ekledi:

“Ama siz zannediyor musunuz ki bütün kadınlar beni, sizin baktığınız gözle görüyorlar?”

Daha sonra Sermet’e dönerek:

“Nevber Hanım’ın bütün erdemlerine eklenen şu sevgi dolu takdir duygusu, özellikle benim hakkımda o kadar çok ki! İşte telgraf, okuyabilirsiniz.”

Nevber, gülerek telgrafi kaptı.

Macit, suskun ve ciddi duran Sermet’e dönüp:

“Verdiğiniz müjdeye karşılık bir müjde bayan! Artık anem ve babam, İstanbul’a dönüyorlar. Kuşkusuz bu sizi pek memnun edecektir. Artık benim gibi bir şakacıdan kurtulmuş olursunuz, çünkü her konuda sizi o kadar rahatsız ediyorum ki...”

Ardından genç kızın donuk yüzüne bakarak gözlerinde sitemkâr bir gülümsemeyle ekledi:

“Değil mi?”

Sapsarı kesilen Sermet, bu darbenin etkisi altında, kaşlarını çatmış, heyecanla titriyordu. Birkaç saniye sessiz kaldıktan sonra ansızın dudaklarını ısırıldı:

“Belki.” dedi.

Biraz duraladı, ardından ekledi:

“Aslında...”

Devamını getirmede. Sonra yeniden kitaplarına eğildi. Küçük fildişi bir bıçakla formları kesilmemiş bir kitabın sayfalarını keserken, ellerinin titrediği fark ediliyordu.

Şimdi Nevber’le gezen Macit, ara sıra kahkahalarla gülüyordu. Kitaplara eğilmiş Sermet ise kitapların hiçbirini beğenmiyor gibi hepsini üst üste yığıyor, bir yandan da onları dinliyordu.

Nevber, Macit’e soruyordu:

“Ne o, bu akşam şöyle Kalender’e doğru gitmeyecek misiniz? Madam... Neydi adı? Yoksa şu güzel madam artık terk mi edildi?”

Delikanlı omuzlarını silkti:

“Hayır... Onunla ilgisi yok. Ben sizden ayrılmamayı tercih ettim. Birlikte geçireceğimiz saatlerin ne kadar sınırlı olduğunu anladıktan sonra, değerinizi daha çok anlamaya başladım. Bu sayılı saatlerden yararlanma düşüncesindeyim. Ama genç bayanı yine darılttık. Ne yapayım, bu bayanda öyle bir öfkelenme ve üzülmeye yeteneği var ki...”

Macit konuşurken, bir yandan da yan gözle Sermet’e bakıyordu:

“Bütün saygılı tavırlarınız kötüye yorumlanıyor. Ne var ki bu, kalbimdeki sevgiyi yaralayamaz.”

Yerinden sertçe kalkan Sermet, köşkün mermer merdivenine doğru yürümeye başlamıştı. Macit, önüne geçti:

“Ne o? Ne o, kaçıyor musunuz?”

Ama Sermet'in öyle kızgın bir hâli vardı ki sonunda önünden çekildi:

“Bense birlikte güzel vakit geçiriyoruz diye çıkmaktan vazgeçmiştim. Oysa o kadar sinirlisiniz ki...”

Nevber, kahkahadan bayılıyordu.

Sermet, omuzlarını silkerek yanlarından uzaklaştı. O zaman Nevber, durup Macit'e bakarak konuştu:

“Müthiş!”

Delikanlı başını sallayarak ona yaklaştı:

“Yemin ediyorum ki bugün her zamankinden çok daha iyi niyetliydim. Ancak onda nasıl bir gücenme eğilimi var anlamadım... Şaka diye söylediğim sözlerle bile alınıyor. Senden rica ediyorum: Kendisine benim adıma durumu açıklayıp özürlerimi iletir misin? Artık bu çocuklukları bırakma zamanının geldiğini ona anlatınız. Her gün bütün kusurlarımı affettirme umuduyla gelirken başka bir yara açtığımı görüyorum. Ve bu da beni fazlasıyla kederlendiriyor...”

Genç kadın bir süre naz etti. O zaman Macit'in yalvarması gerekti. Sonunda karşı koyma imkânı kalmayınca Nevber, görevini yerine getirmek için içeriye doğru yollandı.

Nevber gidince Macit yalnız kaldı. İstemeden yaptığı bu tavırları inceden inceye düşünmeye başladı. Aslında Sermet ile aralarındaki bu düşmanlık, çocukluklarından beri vardı. Değişik biçimlerle sürüp gitmişti.

İkisi yalnızca akrabaydılar. Annesi ve babası uzak vilayetlere memur olarak giderlerken Macit'i eğitiminden geri kalmasın diye amcasının yanına bırakmışlardı. Çocuğun annesine öyle aşırı bir düşkünlüğü vardı ki, onu annesinden ayırmak pek zor olmuştu. Macit ağlayarak annesiyle birlikte gitmek için yalvardıkça, annesi onu birlikte götürmek istiyordu. Annesine karşı babası, “Canım, orada Sermet de var, sıkılmaz.” diyordu.

İşte çocuğun kalbine ilk nefret buradan girmişti. O zaman Sermet'e karşı büyük bir soğukluk duydu. Bu tür bir duygu, bir çocuğun gönlüne düşerse oradan ne haksızlıklar çıkar!

O dönemde, Sermet yedi yaşındaydı. Çocukların iyi geçindikleri hiçbir gün olmazdı. Sanki Macit'te, amca kızlarının en küçüğüne karşı bir kin vardı. Sermet olmasa, annesinden ayrılmayacak gibi geliyordu. Annesi için haftalar boyu ağladıkça, bu üzüntülü duygular arasında onu da ağlatıp incitmek istiyordu. Hiçbir şey yapamazsa, Sermet'in oyuncaklarını ve bebeklerini kırardı. Sonunda, Sermet ağlamaya başlayınca, mutlu bir şekilde susardı.

Ancak çocukların yaşları ilerledikçe, hayatı anlamaya başlayan zihin ve tecrübelerine, bu ince, çocukça ve çocukça olduğu için de belirtileri göze çarpan uzun düşmanlık farklı görünmeye başladı. Düşmanlık şimdi dışarıdan bakıldığında, bir nezaket ve terbiye kılığına bürünmüştü. Artık düşmanlık belirtileri alaycı dokundurmalara, iki anlama çekilebilen sözlerle, acı imalara ve kırıcı şakalara döndü. Ardından da ikisinin arasındaki bu çekişme, giderek doğal bir aldırmaçlık biçimini almaya başladı.

Çocuklar her bakımdan, birbirlerine rakip ve karşıttılar. İkisinin aynı anda, aynı şeyi beğendiği veya istedikleri görülmemişti. Macit tarafından Sermet'in her isteği, her eğilimi ve her düşüncesi bir alay konusu olmaya başlamıştı. Küçük kız da bu tavırlara aynı terslikle karşılık veriyor, bundan intikam zevki alıyordu.

Yine de bütün bu düşmanlık o kadar zarif ve incelikli tutumlarla sürdürülüyordu ki, çevrelerindeki onları birbirinden nefret ettirip uzaklaştıran bu hınç ve düşmanlığı fark edemiyorlardı. Bu gülümsemelerin altında ne müthiş öfkelerin biriktiğini kavramak için, özen göstermeye pek gerek görmüyorlardı.

Biraz dikkat ederek bu davranışların pek de dostça olmayacağını görebilenlerse, bu tavırların sevgiden mi, yoksa

nefretten mi doğduğunu anlayamıyorlardı. Genç kız, Miss Morgan adında bir İngiliz mürebbiyenin eğitimine verilmişti. Bu durum, Macit için yeni saldırılarının bahanesi oldu. Niçin Fransız değil de İngiliz öğretmen? Sermet'i, zevklerinden dolayı yaralamaya çalışan Macit, bu bahaneyi o kadar kötüye kullandı ki genç kız kimi zaman karşılık veremeyerek sürekli bir baş ağrısı nöbetine tutulurdu. Örneğin, o zamana kadar yalnızca "Sermet!" demeye alışmış olan Macit, şimdi maskaraca bir tavırla "Miss, miss!" diye seslenmeye başlamıştı. Macit yavaş yavaş bu isme sıfatlar eklemeye başladı. Bu sıfatlar her gün değişiyordu. Sonunda "şirin, hoş, güzel" anlamında olmak üzere "Charming (çarming)" demede karar kıldı.

Kimi zaman, birbirlerine hiçbir şey olmamış gibi, her şey unutulmuşçasına birer kardeş gibi davranırlardı. Biri ötekine bir söz söyler, onu sarartır, öfkeden titrer duruma getirir ve bir soğuk rüzgârla bütün bu sessizliğin yerini şiddetli öfkeler alırdı. Hatta bu bozuşmaların verdiği sıkıntı, Sermet'i iki kez birkaç günlüğüne yatağından çıkamayacak duruma düşürmüştü. Her şey, okudukları kitaplar, ortaya koydukları düşünceler, sergiledikleri arzular ve tercihlerine kadar her şey ayrı ayrı saldırı nedeni olurdu.

Macit, bugün bunları hatırladıkça gülüyordu. Sorulsaydı, hepsinin nedenlerini söyleyemeyecekti, çünkü tüm bunlara mantıklı bir neden bulamıyordu. Yalnızca bir alışkanlık gibi birbirlerini ağlatmaktan garip bir haz alıyorlardı, o kadar.

Delikanlı şimdi rıhtıma inmiş, kaya oyuklarını okşayan şırıltılı su vuruşları arasında dalgın dalgın geziniyordu.

Derken aralarına Nevber girmişti. Nevber de akrabalarıydı. Henüz üç yıllık gelirken kocası bir kazada ölmüştü. Genç yaşında dul ve kimsesiz kalmış, güvenilir yer olarak burasını bulmuştu. Bu, Macit için yeni bir düşmanlık vesilesi oldu.

Nevber, Sermet'in Macit'e attığı taşları, yaptığı dokundurmaları ve vurduğu darbeleri, bilmeden tersine çevirme

aracı olurdu. O dönemde Sermet'te, olağanüstü bir süslenme isteği ve on beş yaşın verdiği hayal zenginliğiyle romanlara tutkulu bir düşkünlük vardı. Bunlar birçok saldırı nedeni oluyordu. Bugün şu şeklin seçimi, yarın şu hikâyenin okunması, şimdi şu gençlik hayaline veda edilmesi, şimdi şu gizli emelin açığa vurulması... Bütün bunlar genç kızın aleyhine birer silah gibi kullanılırdı.

Çoğu zaman Nevber de Macit'le aynı safta olurdu. O zaman, bu ahmaklıklar ve vicdansızlıklar karşısında Sermet'in gençliğin hayal dumanlarıyla buğulanan gözlerinde, öfkeli yağmurlar meydana gelirdi. Bunların yanında genç kız, çevresinde sakin, rahat, sığınılacak bir göğüs bulamamaktan kaynaklanan bir tutkuyla kendisini okumaya vermişti. Saatlerce ortalarda görünmez, kitaplarına dalar, yalnız yemek vakitleri ortaya çıkardı. Aslında o da çok hırçındı. Bu mücadelelerde manevi bir tat buluyormuş gibi kimi zaman Macit'e doğrudan doğruya saldırdığı olurdu. Yenildiği zaman, bütün vücudu hıçkırıklarla sarsılır, saatlerce ağlardı.

Şu anda Macit, hatırladığı bu gözyaşlarını düşünerek kendisini ayıplıyor, bu inatlara acı acı gülüyordu. Artık bu çocukluklara son vermek gerektiğini ve epeyce geç kaldığını itiraf ediyordu. Bu davranışları, anlamsız, çocukça, aşağılık davranışlar olarak kabul ediyordu. Ne yolla olursa olsun, kesin bir barış anlaşmasına Sermet'i zorlayacaktı. Annesiyle babası da döndüklerine göre, hiç değilse dargın ayrılmamak gerekirdi.

Macit bu dönüşün, hayatında ortaya çıkaracağı değişikliği düşündü. Bir zamanlar ayrılığıyla o kadar acı çektiği annesinin yıllar sonra dönüşü, kalbine çok büyük bir sevinç veriyordu. Hayatın getirdiği acıların dineceği yerin ancak bu şefkatli göğüs olduğundan emindi. Bunu düşünerek, bütün kederlerinden artık kurtulacağına inanıyordu.

Bu, kadınlara karşı açılmaya hazır bir hayalci için, ilk gençlik yıllarında açılan aşkın mavi ufuklarından sonra, başarıla-

rın verdiği büyük bıkkınlık duygusu bir hastalık gibiydi. Her yaştan, her zevkten, her aşktan ibaret başarılarının verdiği bu duygu, kalbini harap eden biricik hastalıktı. Kendisine acı bir pişmanlık vermeden, kapanmaz yaralar açmadan geçen hiçbir ilişkisinin olduğunu hatırlamıyordu. Sahip olduğu hiçbir kadında aradığını bulamamak, her birinde nefret ettiği şeylerle karşılaşmak, beklenmedik yeni üzüntülerle yıkılmak... Bütün bunlar gençlik ateşiyile yanan kalbine, sınırsız umutlarına bir tekdüzelik, bir sakatlık, bir güçsüzlük getirmişti.

Ne zamandır kalbinde, hiçbir kadına karşı yeni titreyişler, gençliğin kutsal gecelerini renklendiren gülümseyişlerden doğan ürpermeler doğmuyordu. Aşkla ilgili bütün duyguları kanıyor ve inliyor gibiydi.

İşte kalbinin bu çöllüğünden kaynaklanan bıkkınlık, binbir çeşit hayat kederleriyle birleşerek ona yoğun bir umutsuzluk vermişti. Oysa bugün, uğruna o kadar ağladığı ve o kadar aradığı annesinin göğsünde, hiçbir göğüste soluyamadığı avutucu ve rahatlatıcı kokuyu bulacağına güveniyordu. Bu nedenle büyük bir yaşama sevinciyle doluydu ve keyfi yerindeydi.

Babası geldikten sonra kesinlikle karşıya, Beykoz'a geçmek gerekecekti. Aslında bu, alışkanlıklarında bir değişiklik olacağı anlamına geliyordu. Dolayısıyla da onu biraz rahatsız ediyordu. Kalender'de, Tarabya'da, Büyükdere'de sürülen bu hayattan kendisine çok büyük bir bıkkınlık gelmişti. Burada yine aynı insanlık dışı hareketlere ve aşağılamalara maruz kalacaktı. Yine soğuk davranışlara, duygusuz aşk gösterilerine maruz kalacağını düşündükçe canı sıkılıyordu. Ancak çevresindeki manzara değişecek; yeni çiçekler ve yeni insanlar arasında, annesinin yanında geçecek bu yeni hayatı şimdiden sevmeye başlıyordu. Yalnız Sermet'le ilgili küçük bir acı duyuyordu. Onu bu kadar üzen, onunla olan uzun birlikteliğinin kötü hatıralarıydı. Bu kötülükleri, o incelikli genç kızın aklından nasıl sileceğini düşünmeye başladı.

Ah! Vaktiyle neler yapmış, ona ne kadar kaba davranmıştı? Yaşanan anılar yeniden zihnine hücum ediyordu. O zamanlar Sermet'i sinirli ve titrer durumda, sapsarı görmek için neler yapardı; o siyah gözlerde, küskün kaşlarda, sinirli dudaklarda bir dargınlık titreyişi uçuştüğünü görmek için ne hileler arıyordu! Bütün bunları hatırlayınca şimdi utançtan kızarıyordu.

Sermet bir İngiliz mürebbiyeyi tercih ettiği için, bütün İngilizlerden nefret etmişti. Onun bütün düşüncelerini reddedip küçümsemiş, sadece onu aşağılayabilmek için, "Yalnızca Fransızlar!" diye tutturmuştu. Mürebbiyesinden kalma düşüncelerle oluşan Sermet'in bütün inançlarını birer birer çürütüp aşağılamak için, nasıl bin dereden su getirdiğini hatırlıyordu. Onun küçük bir gülüşüne karşı günlerce direnerek yeni nedenler, yeni bahaneler buluyordu. Onun sevdiği yazarları, beğendiği şairleri, öyle düşünmediği hâlde birçok kusura boğuyordu. Onlarla sürekli alay ediyordu. Şimdi bütün bunları hatırlayarak, "Ne saçma!" diye mırıldandı.

Yemeğe indiler.

Bu akşam büyük beyefendi gelmediğinden, yanlarında yalnızca hanımefendi vardı. Zayıf yüzünde gülümsemenin hiç eksildiği görülmeyen öteki annesinin karşısında Macit, o kadar zaman uzak kaldıktan sonra dönecek olan o çok sevgili anne babasından söz ediyordu. Ayrılık acılarını, gizli dökülen göz yaşlarını açıklıyor, geldikleri zaman yaşayacakları hayatı düşünüyordu. Babası, iki yıl önce Beykoz'daki çiftliği onartıp yeni binalar yaptırmıştı. Demek ki orada oturmayı düşünüyordu.

Hanımefendi ve Nevber konuşurken Sermet susuyordu. Genç kızın kaşlarına bir bıkkınlık ifadesi gelip oturmuştu. Macit ara sıra aşırı bir sevinç gösteren Nevber'i bırakıp, ona dönerek iltifat etmekten zevk alıyordu. Ancak Sermet'ten kısa, sert, tek kelimelik cevaplardan başka bir şey elde ede-

miyordu. Bununla birlikte her amaca ulaşmanın verdiği kendine güven duygusuyla, affedileceğinden emin görünerek bu çabayı sürdürüyordu. Beykoz'a geçtikleri zaman, yılın büyük bir bölümünü orada geçirmek üzere Sermet'ten söz almak istiyordu. Ancak sessizlikten başka bir şey elde edemiyordu.

Macit'in, tüm çabasına rağmen genç kız yoğun bir suskunluk içindeydi. Hatta annesi bile bu durumu garip karşıladı ve sorup anlamak istedi. Ama o da sudan bir cevap aldı. Sermet'in beyaz yüzünde, ince dudaklarında, siyah gözlerini süsleyen kaşlarında inatçı bir dargınlık çizgisi vardı. Her türlü ricaya karşı direniyordu.

Macit geçmişte, düşmanlık için gösterdiği inadın bir benzerini şimdi bu dargınlığı ortadan kaldırmak için gösteriyordu. Şimdiye kadar, Sermet'in üstünde bir etkisinin olduğuna inanıyordu. Bu etkiyi kullanarak, genç kızın, son zamanlarda pek az görülen gülümsemelerini yeniden görmek istiyordu. Bunu sağlamak için bütün çekici özelliklerini, bildiği güzel sözlerin hepsini kullandı. İlk olarak genç kızın giyim zevkini göklere çıkarmaya başladı. Hiçbir kadının buna karşı koya-mayacağını sanıyordu.

Ona göre Sermet'in kıyafeti öyle büyüleyiciydi ki, İstanbul'da hiçbir kadında bu kadar zarifini görmemişti. Gülererek, "Bunda İngiliz becerisi var!" diyordu. Bu becerinin, elbisesinin biçim ve rengiyle ilgili seçim zevkinde kendisini nasıl da ortaya koyduğunu belirtiyordu. Bu kadar kusursuz giyinebilmek için ne kadar benzersiz, ne kadar ince bir yaratıcılık gerektiğini söylemeden geçemiyordu. Daha sonra bu yaratıcılığın ne olduğunu uzun uzun anlatmaya başlıyordu.

Böylece sofranın son dakikalarında yalnızca Sermet'le ilgilenilmiş oldu. Salona çıktıklarında da konu yine Sermet'ti. Hanımefendi, balkon kapısının yanındaki uzun kanepeye uzanmıştı. Nevber bir köşede, ikili bir koltuğa yaslanmıştı. Macit, piyanoya dayanarak camların arkasında suskun duran genç kıza bakıyordu.

Sermet, akşamın henüz her şeyi kucaklayan karanlığının karşı sahillere verdiği hüzünlü görünümüne bakıp bir köşede can sıkıntısının sessizliğine gömülmüştü. Yüksek lambaların üzerine örttüğü yeşil ipeklerden sızan hüzünlü, yası ışık içinde duruyordu.

Macit, yanı başındaki Nevber'e söz söylerken Sermet için de bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Derken, dolaylı anlatımı bırakıp aniden Sermet'e dönüp dedi ki:

“Geçmiş bütün kusurlarımın affedileceğinden emin ol-
sam, ricamın kabul edileceğini bilsem, çaldığınız o güzel
parçalardan bir ikisini lütfetmenizi özellikle isterdim...”

Eski soğuk nezaketleri, ikisini de iyiden iyiye anlaşılmaz,
göstermelik ifade biçimlerine alıştırmıştı. Nevber, bu sözün
ardından gürültülü bir kahkaha attı. Sonra dönüp Sermet'e
bakarak seslendi:

“Canım bu ne resmîlik?”

Macit, acı bir gülümseyişle ona cevap verdi:

“Buna lisan-ı iltimas⁴ derler. Kabul olunması kuşkulu bir
rica için kullanılacak özel bir dil bu...”

“Ricanın kuşkulu olduğunu nasıl anlıyorsunuz?”

“Çünkü hanımefendi için her rica, yerine getirilmesi ola-
naksız bir emir sayılır...”

Yine elinde olmadan, sözü belirsiz bırakma huyuna yenil-
mişti. Bu hareketle, sofradan beri harcadığı tüm çabaların ka-
zandırdıklarını bir anda kaybolmuş görünce yeniden terbiyeli
ve alçakgönüllü bir tavır takındı. Eğilerek rica etti:

“Lütfen!”

Genç kız, sinirli bir tavırla başını sallayarak teklifi red-
detti:

“Affedin beni, bu gece pek yorgunum.”

⁴ Lisan-ı İltimas: Ayrıcalıklı dil

Macit ısrarlıydı:

“Rica ederim, bakın kalbimi kırıyorsunuz...”

Bu arada Nevber, durumun devamını uygun görmüyormuş gibi yerinden sıçrayıp piyanoyu açtı. Arka arkaya attığı birkaç küçük kahkahanın ardından seslendi:

“Nazın ne olduğunu görüyorsunuz, değil mi? Naz etmenin ne olduğunu bilmeyen bir tek ben varım galiba... İşte size istediğiniz şeyler... Daha da ne isterseniz...”

İskemleyi çekip hızla oturdu ve salonun uykulu sessizliğini güzel seslerle doldurdu. Sesler dağılarak yayılıyor, farklı boyutlar alarak salonda yankılanıyordu. Ancak Macit, Nevber’e o kadar gücenmişti ki neredeyse onu dinlememe isteğine yenilecekti. Bu arada sözleriyle Sermet’i ne kadar kızdırdığını anlamıştı. Böyle devam ederse affedilmekten umudunu kesmesi gerekiyordu. Son günlerde oluşacak yeni yeni dargınlıklarla ölünceye kadar sürecek bir düşmanlığın devam edeceğinden korkuyordu.

İster istemez bir sandalyeye oturdu. Nevber’in her şeye rağmen pek iyi çaldığı Strauss’un bir valsini dinlemeden öylece sustu. Sonra birdenbire Sermet’in kalkıp balkona çıktığını gördü. Onu izlemek gerektiğini düşündü ve hemen yerinden kalktı. Bir sigara yakmak için kalkmış gibi davrandı ve sigarayı yaktıktan sonra balkonda içmek istemişçesine, oraya doğru yöneldi.

Balkonun bir köşesinde parmaklığa dayanmış olan Sermet, dalgın dalgın düşünüyordu. Delikanlı, reddedilmekten korkulan zamanlara özgü bir tereddütle diğer köşede sigarasını içiyordu.

Son vapurun geçerken yarattığı dalgalar birbirlerine çarparak, sıçrayarak rıhtımın taşlarına vuruyordu. Deniz, sessiz bir durgunlukla iki sahili, hafif birer gölgenin düştüğü kucığına almıştı. Sahiller Boğaz’ın karanlığına doğru toplanan bir sis birikintisi gibi görünüyordu. Boş kıyıda akan beyaz

hayaller arasında bir umut ışığı gibi kırmızı dubanın yüzeyi, siyah denizde titreşip göz kırptıyordu. Karşı sahilde Beykoz'a yanaşmış vapurun makinesinin gürültüsü duyuluyordu.

Sigara bitince delikanlı bunu bekliyormuş gibi elinden fırlatarak genç kıza yaklaştı:

“Ne harika bir gece!”

Genç kız, bu gecenin güzelliğine pek de kapılmış gibi görünmüyordu.

Macit sözlerini sürdürdü:

“Sizin kadar sessiz ve kederli bir gece... Şairlerin gecenin sessiz ruhuna nüfuz etmeyi istemeleri gibi ben de sizin sıkıntılı düşüncelerinize nüfuz etmek istiyorum.”

Sermet biraz kıpırdandı ama konuşmadı:

“En çok bu sıkıntıda benim de payımın olduğunu bilmenin verdiği derin acı nedeniyle bunu yapmayı çok istiyorum. Eğer bana acıyorsanız, beni affettiğinizi ağzınızla söyleyiniz. Artık ayrılacağımız zamanlar geldi. Hiç değilse bir çocukluktan başka bir şey olmadığı ortada olan geçmiş kabahatleri lütfedip affetme yüceliğini göstermeyecek misiniz? Çünkü büyük acılar çekiyorum...”

Genç kız, kırılgan bir sesle mırıldandı:

“Ne kadar geç...”

Sonrasında da, bu sözden pişman olmuş gibi ekledi:

“Rica ederim böyle düşünceleri bırakınız. Ufacık bir şeyin ne kadar üstüne düşüyorsunuz! Pekâlâ, madem bu kadar istiyorsunuz...”

Gülümseyen bir yüz ifadesiyle küçük elini uzattı:

“Ama tekrar etmemek şartıyla...”

O sırada Nevber balkonda görüldü. Işığın saçlarına verdiği altın pırıltılarla kapıda durdu:

“Ooo, müjdelere olsun! Bu ne başarı böyle, sizi el ele görüyorum... Demek artık barıştık.. Ama benim darıldığımı da ayrı bir yere kaydediniz! Beni piyanoya mahkûm edip de gecenin bu mehtabına karşı siz buradasınız...”

Nevber, eliyle Boğaz’a doğru uzanan denizin mavi pırıltılarını gösterdi.

“Bakın çocuklar, bu ne güzel bir gece... Haydi, biraz denize çıkalım. Az önceki kusurunuzu affederim ama bu şartla, tamam mı? Gemicilik damarlarım kabardı yine... Kendimde sizi ta Kalender’e götürecek kadar güç hissediyorum. Ne dersiniz? Kabul mü?”

Bu düşünce hemen kabul edildi. Kadınlar üstlerine ve başlarına birer örtü almak için odalarına çekildiler. Macit de, uşağa sandalı hazırlamasını emretti. On beş dakika sonra üçünün içinde olduğu uzun ve zarif maun sandal iskeleye doğru gidiyordu. Sermet’i dümene oturtmuşlardı.

Hamlada⁵, Nevber oturuyordu. Öteki küreği Macit’e bırakmıştı. Nevber, bir pehlivan gibi denizle boğuşuyordu. Gönlünden kopan gülüşlerle, taşan coşku ve neşeyle yakamozları köpürtüyor; kaldırdığı küreğinden ışıklı suya nur damlaları düşüyordu. Ötekiler susuyor, ağızlarından arada sırada birkaç söz çıkıyordu.

Deniz çok güzeldi. Tuzlu, ürkek bir esinti, küçük dalgaların titrekliğinden yayılan baştan çıkarıcı bir koku gibi onları kendilerinden geçirircesine çevreliyordu. Sandal, suları yararak ilerlerken, fenerlerin, yalıların pencerelerinden süzülen ve titreşen ışık demetleri kırılıyordu. Ardından parçalanıp dağılarak dalgalara ayrılıyor, suyun üstünde yeniden eski biçimine bürünüyordu. Bu dalgacıkların kucaklaşmalarından ve kıyıları yalamalarından çıkan sesler, uyumlu bir şarkı oluşturuyordu. Köpüklerin ışıltılı izleri, denizde birer ışık dalgası gibi kalıyordu. Sandal, yardığı suların şırıltılı sesleri altında

⁵ Hamla: Sandalın, kıçtan birinci oturağı.

birer hayalet gibi duran üç kişiyle birlikte, denizin durgun sularında kayarak yalıların önünde ilerliyordu.

Kalender'e yaklaştıklarında, Nevber kürekleri bırakarak yorgun bir gülüşle sızlandı:

“Artık yorulduğum, biraz dinlenelim.”

Bunun üzerine Macit, küreği tek başına çekmeye başladı. On beş dakika sonra Tarabya'ya girdiler.

Sahilde tek tük insan şekilleri oynaşıyordu.

Birdenbire uzaktan bir müzik sesi gelmeye başladı. Sandaldakiler o tarafa bakındılar. Derken oradaki gemilerin gerisinde fenerlerle donanmış bir sandalın çıktığını gördüler. Bu yeni sandal, gecenin karanlığında dans eden renkli fenerleriyle göz alıyordu. Sandalın üzerindeki tentenin püsküllerine şekil şekil kâğıt fenerler asmışlardı.

İki sandal yan yana geldi. Sandalın içindekiler uzaktan bir yığın gibi görülüyordu. Düşük, tekdüze, ağır bir sesle, hüznü bir Rum şarkısı söylüyorlardı. Bütün bu seslerin arasında önce hüznü, yaşlı bir kadın sesi titreyerek yükseliyordu. Arada sırada bir kitaranın⁶ boğuk, kederli, inleyen ezgileri titreşiyordu. Hemen peşinden yine o düşük, aynı tarzdaki ağır ses, o hüznü, kederli, inleyen bir kadın sesiyle devam ediyordu.

O sırada iki sandal çok ağır ilerliyorlardı. Birbirlerine yaklaşıncaya kadar epey bir süre geçmişti. Yaklaştıkça iki sandaldakiler birbirlerinin şekillerini ayırt edebiliyorlardı. Şimdi sesler susmuştu. Diğer sandaldan tek tük Rumca sözler duyuldu. Ardından o şarkı tekrar söylenmeye başladı. Aynı hüznü şekliyle devam etti.

Bu ikinci sandaldakiler fenerlerin sallanan ışıklarının rengârenk yansıdığı denizin üstünde hareketsiz duran sandalın içindeydiler. Sandal, kımıldamadan sessizce duruyordu.

⁶ Kıtara: Gitar.

Sandaldan gelen kederli müzik, bizim  genci hüzünlü bir havaya sokmuştu.

İki sandal iyice yan yana geldiğinde, görüldü ki; ara sıra inleyen sesi gecenin karanlığında yankılanan kadın, içinde bulunduğu sandalın aynalığına yaslanan bir erkeğın göğsüne yatmıştı. Kendinden geçmiş bir hâlde şarkı söyleyen kadının ağlamaklı hareketleri, ara sıra çıkardığı sesi az çok yansıtıyor gibiydi. Oldukça kısık, kederli, inleyen nameleriyle bu aşk acısı arasında bir matem iniltisi gibiydi. şarkı damla damla titreyerek çevresine öpücükler dağıtın namelerle devam ediyordu.

Merakla sandaldakilere bakarak yanlarından geçtiler.

Nevber, yeniden küreklere sarıldı:

“Uyanalım, artık...”

Bir rüyadan uyanmış gibi kendine gelen Macit mırıldandı:

“Bir an kendimi Venedik’te sandım, inanın.”

Sandal yoluna devam etti.

Birdenbire küçük bir kahkaha atan Nevber kürekleri çekmeyi bıraktı ve merakla sordu:

“Venedik mi?”

Daha sonra cilveli bir edayla, arkaya doğru yaslanarak kendisine doğru eğilen Macit’in kulağına bir şeyler fısıldadı.

O ara Macit telaşlanmıştı:

“Aman, dikkat etsenize Sermet, az daha gemiye arpacaktık...”

Bu anda gemiden süzülen ışıklardan bir demet Sermet’in yüzünü aydınlatmıştı. Yüzüne vuran ışıkla birlikte geç kızın gözlerinin yaşlarla dolmuş olduğu görüldü.

Bunu gören Nevber şaşkınlıkla bağırdı:

“Bu da ne, Sermet ağlıyor!”

Macit:

“Ne diyorsunuz? Nasıl olabilir?”

Nevber:

“Yemin ederim ki ağlıyor!”

Sermet ağladığını reddediyor, Nevber ise düşüncesinde ısrar ediyordu:

“Nasıl yok? Bak, sesin de titriyor. İtiraf et canım, dinlediğin şu şarkı seni de etkiledi işte! Ne bileyim, kadının sesinde nasıl bir garip titreme vardı... İnsanın kalbini...”

Meraklanan Macit kürek çekmeyi bırakıp Nevber’in sözünü kesti ve sordu:

“Ne oldu, rica ederim açıklayın.”

Sermet, yavaşça konuşup onları susturmaya çalıştı:

“Hiç! Hiçbir şey yok...”

O sırada sandal, Tarabya iskelesinin yanından geçiyordu.

Üçü de düşünceliydi. Yalnız arada sırada Nevber’in küreklerinin köpük oyunları, denizde ışık oyunlarına neden oluyordu. Ardından Nevber, yine var gücüyle küreklerle asılıyordu.

İngiltere Elçiliği’ne ait konağın önüne geldikleri sırasında Macit, bayanlara döndü:

“Geri dönsek mi artık?”

Nevber, başını döndürüp şikâyetçi bir tavırla söylendi:

“Dönmek de ne demek? Ben sizi Büyükdere’ye kadar götürceğim demedim mi?”

Macit gülümsedi:

“Ancak kabul etmelisiniz ki bizi götüren yalnız siz değilsiniz... Dahası, kürek oyunlarınızla benim harcadığım çabayı da boşa çıkarıyorsunuz...”

Nevber, gülerek bir kez daha söylendi:

“Kendini beğenmiş!”

Bu arada deniz havası epey serinlemişti. Denizin yüzeyinde titrek dalgacıklar uçuşmaya başlamıştı. Boğazdan esen sert rüzgâr, baharın yaydığı taze çiçek kokularına karışıyordu.

Bu kez Sermet sordu:

“Eee, dönecek miyiz?”

Diğer ikisinden ses çıkmadı:

“Nasıl isterseniz...”

Bunun üzerine Nevber dönme komutunu verdi:

“Öyleyse...”

Genç kız, küreğiyle sandalı sağa doğru döndürmeye başladı. Az sonra sandalın başı bir daire çizdi ve geriye döndüler.

Köşke çıktıkları zaman saat üç buçuğu bulmuştu.

Bir ara salonda Sermet’i tek başına yakalayan Macit, hemen yanına sokuldu:

“Rica ederim... Rica ederim... O gözyaşları neydi öyle?”

Hafif bir kararsızlıkla bocalayan genç kız, kızaran yanaklarıyla bir saniye sessiz kaldı. Sonra fısıltı gibi zar zor duyulan bir sesle denizde söylediklerini yineledi:

“Hiç! Hiç!”

Ardından tatlı bir gülümsemeyle ekledi:

“İzin verirseniz, Miss Çarming size iyi geceler desin!”

Bu sözlerin ardından genç kız Macit’i selamlayarak yanından uzaklaştı.

Aradan bir hafta geçmesine rağmen, gelecek olanlardan henüz bir haber çıkmamıştı. Sanki hiçbir hayat belirtisi yoktu.

Bu durum köşktekileri hem meraklandırıyor hem de üzüyordu. Konuşmalar dönüp dolaşıp hemen hemen hep bu konuyla ilgili tahminlere gelip dayanıyordu.

Bir salı günü öğleden sonra hep birlikte salonda oturuyorlardı. Karadeniz'in, kışın bir kalıntısı olmak üzere, köşkün açık pencerelerinden bahar güneşine karşı öbek öbek kar bulutları yolladığı görülüyordu. Sert bir rüzgâr, denizi dalgalandırarak pencerelere vuruyor, perdeleri sallıyordu. Yine de bu rüzgârda bile gönül okşayan bir yumuşaklık vardı. Bu arada Macit, kotrayla⁷ Kavaklar'a kadar bir gezinti önerisini ortaya attı. Son günlerde Sermet'le aralarında iyi bir yakınlık kurulmuştu. Bu nedenle yaptığı önerinin kabul edileceğinden kuşku duymuyordu.

Nevber, yerinden sıçrayıp ellerini çırpıtı:

“Yaşa, yaşa! Ah, ne güzel olur!”

Sonra Sermet'e dönerek sordu: “Öyle değil mi?”

Sermet:

“Ben rahatsızım.”

Ancak genç kızın bütün alınganlıklarını iyi bildiğini düşünen Macit, bu soğukluğun pek göstermelik olduğunu tahmin ediyordu. Görünen oydu ki, yalnızca gezmeye gitmeyi pek istemiyordu.

Macit:

“İyi, o zaman. Ne yapalım... Ne zaman isterseniz... Mademki bugün rahatsızmışsınız...”

Ancak bu kez Nevber, canı sıkkın bir tavırla yerine oturdu:

“Kim bilebilir ki... Belki de o gün ben rahatsız olurum!”

Sonra birdenbire aklına bir şey gelmiş gibi sözlerine devam etti:

⁷ Kotra: Çoğunlukla bir direkli, randası olan, ince gövdeli yelkenli.

“Ooo, eğer siz ikiniz böyle birleşip beni ihmal edecekse-
niz... Sonra ben de pat... Bir şey çıkarırım... Bilirsiniz ya...
Sizi yeniden birbirinizle tutuştururum haa...”

Sermet’in yüzüne bakan Macit sordu:

“Acaba bu mümkün mü?”

Genç kız susuyordu ama gözlerinden şu sözcükler okunu-
yordu sanki:

“Artık asla, değil mi?”

Sermet:

“Biliyor musunuz? Biliyor musunuz Macit Bey, geçen
gün ben olmadan kotra ile gezmeye gitseydiniz o kadar kı-
rılacaktım ki...”

Delikanlı, tepelerinde sallanan bir salkıma yetişmek için
ayaklarının ucunda yükselmeye çalışıyordu:

“Demek o gün size itaat etmeye...”

Genç kız, küçük kırmızı şemsiyesiyle kumlara gelişigüzel
şekiller çizerek cevap verdi:

“Beni pek sevindirdiniz... Bugüne kadar Nevber aramızda
bir düşmanlık aracıyken, bu kez tersi olsun istemiştin. Öm-
ründe bir kere de halamın kızı benim sevincime bir neden
oluştursun. Eğer siz bu isteğimi keşfetmemiş olsaydınız...”

Macit, çiçeği koparmıştı. Genç kızın yanına yaklaşarak
sordu:

“Eee, keşfetmemiş olsaydım...”

Sermet, başını eğerek devam etti:

“Keşfetmemiş olsaydınız, kalbinizle dilinizin aynı şeyi
söylemediğini düşünecektim.”

Macit:

“Artık bunun tersinin geçerli olduğuna kesinlikle eminsiniz, değil mi?”

Genç kız, başını güçlü bir güven duygusuyla sallayarak cevap verdi:

“Evet, kesinlikle.”

Bazen Macit, davetli olduğu ya da gitmek zorunda bulunduğu bir yere gitmek için köşkten çıkarken, genç kızı bahçenin ıhlamur gölgelerinde bir şezlonga uzanmış olarak görüyordu. Denizden, çiçeklerden, yapraklardan yayılan bayıltıcı hoş kokularla kendinden geçmiş bir şekilde Goncourt kardeşlerin ya da Daudet’in bir romanını dizlerinin üzerinde okuyordu. Sessiz ve sakin hayallere dalmış bir durumda olurdu. Macit döndüğü zaman yine onu aynı durumda, yine aynı bakışlarla, yine aynı sayfanın üzerinde bulurdu.

Macit bir gün merakla genç kıza sordu:

“Rica ederim... Okumuyor musunuz?”

Genç kız gülümseyerek ona baktı. Bir keder çizgisi, bu gülümsemeye hüznü bir sarhoşluk veriyordu:

“Okumak mı? Hem de kaçınıcı defa...”

Elinde Rahibe Filomen romanı vardı:

“Daha rahibe olmadı ama bu kararı vermek ne zorunluluk, ne acı bir yükümlülük...”

Dudaklarında bir acıklı büzüşmeyle mırıldandı:

“Zavallı kız, değil mi?”

Biraz durakladı. Sonra yavaşça, usul usul inleyen hüznü bir hıçkırıkla mırıldandı:

“Ve zavallı biz!”

“Ooo, bu ne gösteriş, ne süslenme, ne başarı efendim!”

Konuşan Macit’ti:

“Sizi temin ederim ki hiçbir hanımda bu kadar özene rastlamadım. Bu gerçek bir başarı... Doğrusu, bu kadar sık biçimde rahatsız edilme, bütün genç kadınlarımız arasında en küçük ayrıntısına varana kadar zarıflığı taklit edilemez sizin gibi bir hanımefendiye nasip olabilir.

Güzel giyinme düşkünlüğünün, bu hastalığın ortaya çıkması için çok küçük ayrıntılar bir sebep olabiliyor. Gerçi bunu kendi tecrübelerimden de iyi biliyorum. Bunda ne kadar başarılı olduğum oldukça tartışılabilir ama kesin olan, hastalık derecesindeki güzel giyinme tutkunluğumdur. İşte bu tutkunluğum nedeniyle yaşamımın en kaygısız olması gereken anları bile bana işkence verici oluyor. Birisinde bir süslenme ihmali görme, doğrusu beni hasta ediyor. Bir gün vapurda, karşımdaki adamın kravatındaki bir eksiklik dolaşısıyla köprüden geçinceye kadar resmen bir humma nöbeti geçirdim. Bir gün de, kötü, çirkin bir potin giymiş bir adam, Pöti Şan’da yerimi değiştirmeme ve bundan dolayı da karşımdaki güzel bir kadını seyretmekten vazgeçmek zorunda kaldım. Bu mecburiyetler, hele bir erkek için o kadar sonsuzdur ki... Köprüden geçinceye kadar insan yorulur, perişan olur, siz de, elbette siz de öylesinizdir...”

Genç kız, birdenbire bir neşeyle onayladı:

“Evet, haklısınız...”

Macit:

“Öyleyse bu ne zahmet! Giyim tarzınızdaki şairce ruh inceliğini anlayacak erkek ya da kadını on binde bir bulamayacağınızdan emin olmalısınız.”

Sermet şaşkınlıkla cevap verdi:

“Nasıl? Siz sanıyor musunuz ki ben başkaları için giyiniyorum? Hayır, kesinlikle! Ben başkalarını hesaba katmadan

giyinmeye çoktan başladım. Ben ancak kendim için, kendi zevkim için, kendim istediğim için giyimime özen gösteriyorum... Yalnızca bunun için...”

Sermet’te güzel giyinmenin sanatı değil, dehası vardı. Her ne bahaneyle olursa olsun, ister bir düğün, ister bir ziyaret, isterse de bir tören... Ne olursa olsun, bir süre odasına kapanır, gözden kaybolur, ortaya çıktığındaysa bütün bakışları kendisine hayran bırakırdı. O zaman saçlarının bir kıvrımında, yakasının bir çizgisinde, omuzlarının bir yerinde, kısacası her şeyinde benzersiz ve harikulade bir zariflik görülürdü. Kimi zaman bunların çoğu, kimse tarafından pek fark edilmezdi ama sonra bütün bu zarifliklerin ortaya koyduğu şiirleri okuma inceliğine sahip olanlar mutlaka olurdu. O zaman da tebrikler, methiyeler, özlem dolu sözler yağardı.

Sermet’in en ihmal edilmiş kılığında bile öyle masum güzellikler toplanırdı ki, bu ancak doğuştan zarif olanlara özgü bir özellik olabilirdi. Bununla birlikte, bütün bu güzelliklerin, zarifliklerin, özenip bezenmelerin, süslenmelerin ötesinde, genç kızın yüzünde hüznü, kederli bir örtü görünürdü. Bu öyle bir örtüyü ki, her zaman gözyaşlarıyla nemleniyordu.

Bir gün, ikisi yine, bahçenin üstündeki tepelere çıkan korda dolaşıyorlardı.

Sermet:

“Size itiraf edeyim mi? Bana bazen anlaşılmas hâller oluyor. Karanlık ruhuma bakıp da benim bile korktuğum anlar oluyor. Öyle anlayamadığım hâllerim var ki, hiç aklınıza, hayalinize gelmez... Size örneklerini aramızda geçen şeylerden verebilirim. Şimdi tamamıyla dost olduğumuz için, şu karanlık geçmişimizi inceleyebiliriz, değil mi?”

Genç adam güldü:

“Elbette, ancak beni üzer, utandırırınız...”

Sermet:

“Size kendimi anlatmak için, sizi üzmeyi göze alacağım. Birbirimizi sadece bir yanımla, düşmanca bir tarzda tanıdıktan sonra, bu itiraflar aramızda yeni ufuklar açacak sanıyorum. Sizin bana karşı düşmanca davranmanızı hiçbir mantıklı nedene bağlayamıyordum. En şiddetli darbelerinizden bile bir zevk aldığımı itiraf ederim. Ancak yine de, belki sizin etkisini hesap etmeden, umursamazlıkla yaptığınız bazı küçük şeyler benim sinirlerimi tamamiyle yıpratır, beni harap eder, bıraktırdı. İşte o zaman, izlerinin hâlâ kalbinizde kaldığını düşündüğüm yaralarınızı açmak için silahlar hazırladım. Sahi, sizin de unutmadığınız böyle acı anılar var mı?”

Macit, tüm samimiyetiyle yemin etti:

“Hayır, yemin ederim ki yaptıklarına şimdi çok üzülüyorum. Sizin gibi nazik, incelikli, bu kadar gönül okşayan bir varlığı bu kadar üzme, ömrümün en acı bir anısı olacaktır. Buna emin olunuz...”

Sermet, gözlerinde yanan bir ışıkla devam etti:

“Bense tam tersi durumdayım. Bazen kalbimdeki yaraların acı acı sızladığını duyuyorum. Galiba bunlar iyileşmesi imkânsız yaralar çünkü bunların tüm hayatıma çok garip etkileri var. Sanki bunlar olmazsa ben mutlu olabilirdim gibi geliyor bana. Ancak bugün benim hayatım mahvolmuş durumda... Galiba bu yüzden bugün bende hâlâ kanayan birçok yara var.”

Macit:

“Her gencin çocukluk dönemiyle ilgili benzer pişmanlıkları olabilir. Benim de var kuşkusuz...”

Başını sallayın genç kız, devam etti:

“Ah! Bu ayrı bir mesele... Buraya gelince, bütün gençlik yaralanıyor... Bunlar ruhun öyle derin yaraları ki, tedavi

edilemez olmalarında garip bir tat var gibi... İyileşmelerinde bir acılık duyuluyor. Sizi ne kadar şaşırtacağımı bilmiyorum ama şu anda itiraf etmek hoşuma gidiyor. Örneğin kimi zaman, bütün emellerime ulaşıyor olmaktan doğan zevklerden acı duyarım. İsterim ki emellerim benim için hayal olarak kalsın. Bütün ömrüm, bütün bu arzulara kavuşmanın acılığıyla geçsin... Bilir misiniz, kimi zaman kendim için nasıl bir hayat hayal ediyorum? Kısa, kısacık bir hayat... Aman ya Rabbi... O kadar kısa ki arkamdan ağlayanlar olursa, ‘Daha henüz yirmi yaşındaydı!’ diye feryat etmek zorunda kalsınlar. Ama bu hayatta, ya emelime kavuşmadan doğan bir ölümle sönmek ya da mutluyken ölmek... Öyle ki, ölüm beni kucağına çektiği zaman, vücudum hâlâ bu mutluluğun ürperişleriyle tir tir titresin.”

Macit’te de aşırı bir giyinme titizliği vardı.

Bu öylesine ilginç bir giyinmeydi ki ilk bakışta herkesin giyinişinden farksız görünür, ancak dikkatli bir göz, bu giyimde insanı çarpacak zarif sanatlar keşfedebilirdi. Bu, basit, zahmetsiz, sade bir giyimdi. O kadar zahmetsiz, o kadar sade ve o kadar basittir ki, ona bakan herkes ‘Ne var, ben de yaparım bunu!’ diyebilirdi. Ancak sonra ‘söylemesi kolay ama yapması zor görünen bir iş’ karşısında kaldığını anlar, imkânsızlıkla çarpışmaktan yorulur, sonunda başını eğerek gerçeği kabul ederdi. Denendiği takdirde de bütün çabalardan uydurma, taklitçi bir karışım çıkabilirdi. Ancak öteki, yine de başkadır. Hem de pek başkadır. O yalnızca yaratılıştan gelen bir farklılıktır. Bu nedenle de taklitle ortaya konamaz. Onun her şeyinde seçkinlik, çok ince ve üstün bir durumdaydı. Bunun karşısındaki en kaba bir insan bile aradaki farkın büyüklüğünü anında hissederd. Böylece, dokunmakla haram bir davranışta bulunacak olmuşçasına bir saygı ve çekinme duygusu veriyordu.

Macit'in zevk ve eğlence hayatı, gençliğini arka arkaya elemelerle doldurmuştu. Bu hayatın ruhuna verdiği duygu inceliği o kadar gelişmişti ki, bütün dünyada hayatını adayacağı bir amaç bulabileceğine inancı kalmamıştı. Kalbini dolduramamaktan, hiçbir şeyin bu sıkıntıyı yok edemeyeceğine inanmaktan kendisini alamıyordu. Her şeyi unutmak için sığındığı göğüslerde, yalnızca ruhunun hayal kırıklığını daha da şiddetlendiren kederlerle karşılaşılıyordu. Bu durum da onda kronik dertlere neden olmuş gibiydi.

Sermet'in, şimdiye kadar kapalı kalmış hayatında hissettiği beklenmedik gelgitler onu fazlasıyla kaygılandırmaya başladı. Ondaki yoğun bezginliği gideriyor olmanın kendisine vereceği coşkuyla, genç kıza olan ilgisi arttı. İkisinin ruhlarının duygulanma şekillerinde birçok benzerliğe rastladı. Şimdiye kadar bunu anlayamadığına bakılırsa, bu konuda ne kadar inatçı olması gerektiğini düşünerek kendisine çok şaşırdı.

Sermet'in emellerinin bu kadar şiddetli olacağını ve onun hayat karşısında bu kadar bıkkınlık duyacağını hiç ummuyordu. Ancak aralarındaki yakınlık ilerledikçe, genç kızın saygısı ona öyle tehlikeler gösterdi ki, bunların ürkünçlüğünden içinin titrediğini hissetti.

Sermet:

“Biliyor musunuz, kadın olmasaydım belki de mutlu olurdum çünkü kadın olmak, kadınlar arasında çirkin olmak gibi bir şey... Bazen, rastladığım çirkin kadınların hayatını, onların kaderlerine boyun eğişlerini çok katlanılmaz bulurum. Böyle birini görmek bana günlerce üzüntü verir. Sıtma nöbeti geçirir gibi titrer dururum. Ah, kimsenin gözünde bir sevgi ışığı, bir istek titreyişi görmemeye mahkûm olmanın ne demek olduğunu bir bilseniz! Zavallı, renksiz gözlerde ne elemeler, ne acı hüzneler okurum. Oysa hepimizin hayatı bundan farklı değil ki! Her kadın, hayatında kim bilir kaç kez bu çirkin kadın bahtsızlığına düşecektir, değil mi? Sevildiğimizi

sanırken, bir sabah artık her şeyin bittiğini, doldurduğumuz kalpten artık çıkarıldığımızı, unutulduğumuzu duymaktan başka ne umarımız vardır? Ah, yarın... İşte kadınların kaderi! Sevilip de, sevilirken bir gün sevilmemeye mahkûm olmak için bir kadının kalbinde nasıl bir dayanma gücü olmalı? Ben bunu düşünürken bile acı duyuyorum.

Bir iki saniye suskunluktan sonra asıl konuya geldi:

“İşte bu nedenle kadın olmamak istiyorum. Üstelik erkekler, kadınlar gibi evlenmek zorunda da değildir... Hâlbuki kadınlar...”Sermet’in böylesi sözleri, düzensiz, parça parça, damla damla toplanarak, sanki genç kızın acı çeken ruhunu Macit’in gözünde canlandırıyordu.

Yine bir gün şunları dedi:

“Ama bu nefret sizi çok uzaklara götürecektir. Anlıyorum ki sizin herkesten farklı, kimseninkine benzemeyen bir ruhunuz var. Sizi bu duruma getiren nedir? Bunun ‘kitap okumak’ olduğu kesin... Nefret ettiğiniz yerlerden çok, gecelerinizi, gündüzlerinizi kütüphanenizde geçirmek sizde farklı bir duygusallık yaratmış. Böylece deneyim kazanmadan hayattan bıkmışsınız. Yalnız bu durumunuzda biraz yazıhane ya da salon kokusu var gibi... Emelleriniz pek kadınca, pek hayal dolu... Nasıl bir hedef olduğu tam anlaşılmıyor. Biraz tuhaf, biraz garip... Ama bunların bence fazla bir önemi yok. Sorun, sizin ruhunuzu ele geçiren kara illetin varlığı. Aşk ve hayalin belli bir ölçüsü var. Oraya kadar yükselme deliliğini gösterenler, kanatlarına kaderin sert bir darbesini yiyerek, hor bakışı unutmayan sefil tabakalara düşerler. O kadar yükselmeseydik, belki mutlu olacağımız bu tabakaya inmek büyük bir sıkıntıdır. İnsanı sizin durumunuza getirir. Sizin durumunuza, benim durumuma... Bütün çevrelendiğiniz şeyleri ruhunuza, emellerinize uygun bulamamaktan, ruhunuzun ancak tatmin olacağı şeylerin imkânsız olduğunu bilmekten doğan emellere... Ah! Bunları anlıyorum. Benim de kalbimi kemiren hastalık bu değil mi?”

Birbirlerinin ruhunu tanımayla gelişen yakınlık, iki gencin arasında içten bir bağ kuruyordu. Bu da her zaman birlikte bulunmalarına neden oluyordu. İlişkilerindeki tüm samimiyetin yanı sıra, ara ara daha önceki yapmacık nezaketin devam ettiği oluyordu. En şiddetli düşmanlıktan, bir anda hemen teklifsiz yakınlığa geçemiyorlardı.

Macit'in bulunmadığı zamanlarda salonda sessiz bir hüznün oluşuyordu. Aksi hâlde, ikisi bir köşeye çekilirlerdi. O zaman da itiraflara yol açılır ve ancak Nevber'in zorlamasıyla bu konudan ayrılmak mümkün olurdu. Kimi zaman, havadan sudan konuşmaya dalarlardı.

Gündüzleri de çoğu zaman kotrayla gezmeye çıkarlardı. Halat çekme yarışmasında başarı kazanmak için karşılaşmalar, yarışlar, iddialar gündeme gelirdi. Örneğin, bu yarışmalarda yenilen kişi tek başına kürek çekerek diğerlerini gezdirirdi.

Bu iddialardan birisinde bir gün Sermet yenildi. Yenilginin cezası, ötekileri Kalender'e kadar sandalla tek başına taşımaktı. Nevber, iki defa bu zulmü çektiğinden inat ediyor, kazandığı iddianın hakkını kesinlikle istiyordu. Sermet'in bunu yapmaya gücünün yetmeyeceğini herkes biliyordu. Ancak kimse bir şey diyemiyordu.

Sonunda gece oldu ve sandala bindiler. Sermet, denizle uğraşarak sandalı vapur iskelesine kadar ancak sürüklemişti. Birden sandal ilerlememeye, kürekler bu zayıf kolların buyruğundan çıkmaya başladı. Kürekler idare edilemez şeyler gibi ağırlaşmıştı. Nevber, sandalın kışında el çırpıyor, seviniyor, bağırarak Sermet'e ders veriyordu:

“Kendi gücünü düşünmeden bahse girene böyle ceza layıktır!”

Bu sırada Macit'in kalbinde bir sızı oldu. En güçlü kişilerin bile dayanamayacakları öldürücü kederlerle yüreği sızlayan bu zayıf ve güçsüz kızcağız için Macit'in ruhunda üzü-

tülü bir acıma yükselmeye başladı. Kalkıp kürek çekmeye oturmak, sandalı götürmek ve Nevber'i susturmak isliyordu. Ancak hem Nevber'den hem de Sermet'in gururundan çekindiğinden, düşündüğünü yapamıyordu.

Sonunda genç kız güçsüzlüğünü itiraf etti:

“Artık bittim! Ellerim hep nasır oldu.”

Sermet, Nevber'in kahkahasını susturarak ekledi:

“Ama acele etmeyiniz. Benim yerime kardeşim gelecek.”

Bu arada Macit'e bakarak devam etti:

“Bir kardeş, kız kardeşinin vermediği borcu ödemeye mecbur değil midir? Eee, o hâlde...”

Bunun üzerine Nevber:

“Kardeş deyip geçiyorsunuz ama ona bakarsanız, Macit Bey'in benimle de kardeşliği var... Eğer amca kızı bir kardeş olursa, biraz daha uzakça bir hısım neden olmasın? Beni bu bahaneyle sandalcı gibi kullanmak niyetindeyseniz, işte sizi açıkça suçluyorum, insan kendi gücüne güvenmedikçe bahse girişmemeli, değil mi?”

Macit, Nevber'e başını sallayarak bu sözleri reddetti:

“Bu nasıl olur canım. Sizin de bir kardeşiniz olmak, yemin ederim ki benim için büyük bir mutluluk olmakla birlikte, elbette mümkün olmaz. Sermet'le bile kardeşliğimizi o kadar güçlkle kabul ederken sizinle varsaydığımız kardeşlik, tamamıyla imkânsız bir şey olur...”

Sermet ekledi:

“Yani bu kardeşlik, pek uzak kalır...”

Nevber, sarhoş gibi bir kahkaha salıverdi:

“Ama çocuklar, siz neler diyorsunuz? Siz nasıl kardeş olabilirsiniz? Birbirinize nikâh bile düşer! Yarın anneniz ve

babanız gelince, sizi birbirinize vermeyi düşünmediklerini kim bilebilir? Bana gelince...”

Nevber böyle konuşurken diğerleri birbirlerinin yüzlerine kızararak bakıp susmuşlardı.

“Kitap mı? Artık okuyacak kitap bulamıyorum. Kitaplardan artık nefret ediyorum. Hatta okumaktan, yazmaktan, müzikten, her şeyden nefret ediyorum. Ruhuma doyum sağlayacak hiçbir şey bulamıyorum. Ah, bir zamanlar ne kadar çabuk ve kolay mutlu olurum. Her şey benim için bir mutluluk vesilesi olabilirdi. Bütün güzel şeylere karşı öyle şairce bir tutkunluğum olurdu ki! Hemen hemen her geceyi yıldızlı gökyüzüne bakıp kalbimden taşan duygulara gömülerek geçirdiğimi söylesem, abartmış olmam. Ama şimdi her şey ne kadar farklı! Sanki yaşayan bütün insanların, yaşamış ve ölmüş bütün insanların kederlerinin tüm yükü benim omuzlarıma binmiş gibi... Sanki hepsini ayrı ayrı çekiyorum. Tüm bunlar, benim için bir ömrün acısı gibi geliyor, ne büyük ağırlık! Birçok kimseye ümit veren bu gibi şeyler, bana en küçük bir ferahlık vermediği gibi, bir nefret ve hakaret duygusu getiriyor. Doğanın bütün güzellikleri bana ne rahatsızlıklar veriyor, bilseniz. Kimi zaman ağaçlar, dallar, yapraklar, hatta dalgalar, rüzgâr bile... Yani engel olamayacağım bütün şeyler de, önceki kederlerle birleşerek beni eziyorlar. Gün oluyor hiçbir şey görmemek için gözlerimi kapayarak oturmak istiyorum. Hele bir gün sinirlerime dokunan bir vapurun düdüğünü işiteceğim diye sabahtan akşama kadar ne işkence çekmiştim... Beni bu vaziyetlerden uzaklaştıracak ve kurtaracak bir şeyler olsun istiyorum. Bundan başka hiçbir şey, hiçbir şey istemiyorum.”

Bu uzun söylevi bitiren Nevber, diğerlerine baktı ve hafifçe gülümseyerek, “İşte hayatım!” dedi.

Macit, çoğu geceler dışarıda vakit geçiriyordu. Her şeyi bir şiir ve gülüş kılığına büründüren Nevber, bu geç dön-

melerin, belirli geceler kaybolmaların, bu evden çıkarken sevinçle hazırlanmaların nedenlerini tutkuyla araştırıyordu. Bunların altından bir aşk ve tutku hikayesi çıkarıyordu.

Nevber'e kalırsa Macit'in o pembe yalıdaki genç, güzel hanıma ya da bir gün birlikte rastladıkları o dilber İtalyan kadınına delicesine bir aşkı vardı.

Nevber:

“O kadın kimin karısıydı Sermet?”

Sermet, bunlara bir omuz hareketiyle cevap verirdi. Nevber'in ısrar etmesi durumunda kendisini, yanından kalkıp gitmek zorunda hissederdi.

Bir gün Nevber, bu tahminlerinde öyle ileri gitti ki, Sermet sinirlenerek ayağa kalktı. Konuşmak istemediğini söyledi. Bu öfke karşısında Nevber içinde kabaran bir hırsla söylemeye başladı:

“Ooo, rica ederim. Kıskaç bir eş olacağını düşünüyorum.”

Macit:

“Ben mi? Ben mi? Bu hayat şekinden çok bıktım. Yaşamak zorunda olduğumuz bu günleri nasıl geçireceğim, ne yapacağım konusunda şaşkınım. Yoğun bir sıkıntı, büyük bir yorgunluk ve bıkkınlık... Bir alışkanlık gibi kendimi bıraktığım bu âlemlerde ruhların, emellerin çirkinliğini, bayağılığını görüyorum. Böylesi eğilimlerin ne kadar iğrenç olduğunu hissediyorum. Gülümseyişlerle karşılaştığımda belki bana bir ilgi gösteren, beni çağıran bir bakış bağışlayanlara başımı öteye çevirmekle cevap veriyorum. Kadın, kadın! Bütün bunlar kadın mı? Ben öyle bir kadın istiyorum ki! Aman tanrım, bana güleceksiniz şimdi ama öyle bir kadın ki! Bütün bu bıktığım, hınç ve düşmanlık duyduğum kadınlara hiçbir biçimde, sonsuza kadar benzemesin, bildiğim tek şey bu. Öyle bir kadın ki... Aman tanrım, bir gün acaba ben bu kadına rastlayacak mıyım?

Macit, bir iki saniye sustuktan sonra omuzlarını silkip hayıflanarak devam etti:

“Hayal, boş bir hayal işte! Bildiğim tek şey sefilliğim, ruhumun acılığı... Çünkü bütün kadınlardan iğreniyorum.”

Az rastlanan gülüşlerinden birini bağışlayan Sermet, bu sözleri yeterli görerek söylendi:

“Aman Macit Bey...”

Bu itirafın Macit’in önüne serdiği gerçeğin ışıkları onu Sermet hakkında büyük bir merak ve araştırmaya yönlendirdi. Genç kız da bunu anlamaya başlamıştı. O ana dek Macit için Sermet, iyi terbiye görmüş, çok okumuş, süslenmeye düşkün bütün genç kızlardan biraz daha önde gelen bir varlıktı. Sermet, biraz hayallere dalmayı seven biriydi, ancak işin aslında kendisini hayata karşı hazırlıklı sanıyordu. Bizim kadınlarda çok sık rastlanan bir kayıtsızlıktı bu... Macit araştırdıkça anlıyordu ki Sermet’in ruhu, ince ve derin düşüncelere kapılmış gitmiş, böylece de büyük bir duyarlılığa yükselmişti. Onun yükseldiği yerde hayat yalnızca bir işkence oluyordu.

Biraz düşününce, bu gülümseyen, iyi yürekli genç kızın ne dayanılmaz elemelerin yükünü taşıdığını görüyordu. Bu da, ona karşı bir acıma duymasına, duyarsız kalbinin en duygusuz köşelerinden birdenbire yükselen bir acıma hissinin doğmasına neden oluyordu. Bütün bu kederler ve elemeler, kendisinin de ağırlığı altında ezildiği kederler değil miydi? Genç kızın ruhuyla kendi ruhu arasında tanışıklık bağı yaratan bu kederler ve elemeler içinde Macit, kendi keder ve elemelerini unutuyordu. Bu kederler ve emellerinin açılmadan sönmüş goncasını zehirleyen nedenleri düşünmeye başlıyordu.

Ne kadar ısrarla sürdürüyor olsa da, yalnızca okumanın bu perişanlığa yetmeyeceğini şimdi daha iyi anlıyordu. Bütün bunlara bir neden, temelli ve kalıcı ama aynı zamanda büyük ve korkulu bir neden arıyordu. Ancak bu nedeni bir

türlü bulamıyordu. Zarif, narin ve nazik Sermet'te ne kadar güçlü elemeler ve kederler olduğunu zihninde canlandırdıkça, bu nedenleri araştırma merakı daha da depreşiyordu.

Genç kızla baş başa kaldıkları zamanlarda, bu nedenleri genç kıza söyletmeye çalışıyordu. Ara sıra kendisi de küçük itiraflarda bulunuyordu. Hiçbir şeyin avutamayacağına emin olduğu bu kalbe küçük heyecanlar, anlık coşkular iletebiliyordu. Onun için devam etti:

“Reddedilmiş aşk mı?”

Genç adam, karşısındaki pencerenin yanında, elindeki resme hüznü hüznü bakan Nevber'e verdiği cevabına devam etti:

“Siz hayatın bütün acısını, reddedilmiş bir aşk ve kıskançlık olarak mı görüyorsunuz? Oysa bunlar tedavisi kolay şeylerdir bence... Bana kalırsa hayatın asıl üzüntü ve kederleri böyle şeyler değildir. Bunların üstünde öyle yaralarımız vardır ki... İşte bakınız, benim için, kabul edilen bir aşk kadar dayanılmaz hiçbir şey yoktur. Oysa emelsizliğin, gözü tokluğun, nefretin ruhlarda açtığı yaralarla hayat nedir? Bunu düşünsenize!”

Yine bir gün Macit:

“Evet, hakkınız var. Hakkınız var. Bizim gibi olup da bu karanlığa düşmekten kurtulmanın yolu yok. Sanki, her şeyin elem ve keder vermek için birleştiği ileri sürülecek bu dünyada, bu ölçüye ulaşmış bir duyguyla yaşamak nasıl mümkün olur? Kalbimiz, evrenin bütün seslerine açıldığı zaman, önmüzde bir hayal göğünü görürüz. Bu gök, o kadar mavi, o kadar yıldızlı, o kadar sonsuz ki onun hakkında özgürce hayaller kurarız. Mutluluğun gökte parlayan şu parlak Çobanyıldızı'nda olduğunu düşünürüz. Bu inanç emellerimize çok büyük bir genişlik verir. Böylece bir gün oradan düştüğümüzde biz

de dudaklarımızda, herkeste olan bezgin bir küçümsemeden başka bir şey bulamayız. Kulaklarımızın ‘Hepsi bu muydu?’ iniltilerinden başka bir şey işitmediği zaman, hayat bitmiş demektir. Ah, ölmek de mutluluktur. Ancak, ne yazık ki, otururken ölmek mümkün olmuyor! Bu da gerçekleşmesi olanaksız bir şey. Ölmek için kafamızı parçalamamız, beynimizi dağıtmamız ya da ciğerlerimizi delmemiz gerekiyor. Eğer ölmek için yalnızca ölmeyi istemek yetseydi, hiç yaşamaya gerek görmeyenlerin birincisi ben olurum, bundan emin ol!”

Genç kız, inandığını belirten bir gülümsemeyle ona baktı:

“Evet, evet, haklısınız. Gerçekten böyle. Beni siz anlıyorsunuz... Bu da bana avuntu veriyor. Çünkü anlaşılmamak da öyle bir işkencedir ki bunu da görüyorsunuz herhâlde.”

Nihayet bir gün Macit’in babasıyla annesinin geldikleri görüldü. Onların gelişi evde hemen bir bayram neşesi yarattı. İlk kucaklaşmalar, hemen hemen genç bir kadın olarak gidip yarı ihtiyarlamış bir hâlde gelen anne ile küçücük çocuk olarak bırakılıp koca bir delikanlı olarak bulunmuş evladın karşılaşması, hızlı hızlı anlatılan geçmiş günlerin ayrıntıları, arada bilinmeden kalmış kimi olayların yine hızlı hızlı açıklamaları... Bunların hepsi bir gecenin tamamını doldururdu.

Sabah olup da tekrar buluşulduğunda ilk sıcaklık çekilmiş oldu. Artık düşüncelere sakinlik, gözlere görüş esenliği gelmişti. Bunun üzerine herkesten şaşkınlık nidaları yükseliyordu. Baba gururlu bir bakışla oğluna bakarak sürekli, “Eee oğlum, anlat,” diyor, iki dakika sonra yeniden, “Ee, daha ne haber bakalım?” diyor, ama bir türlü yinelenip duran sözler normal bir sohbete dönüşmüyordu. Sürekli yinelenen sözler bir türlü bitmiyordu.

Misafirler hemen yarın Beykoz’a geçmeyi düşündüklerini söylediler. Babanın düşüncesi, artık bundan sonraki günlerini sakın bir şekilde geçirmektir. Bu karar uygun bulunduktan

sonra o gün, iki üç saat, hep karşıya geçme hazırlıklarıyla geçti.

Ayrılık için son saat gelince Macit, hüzünlü bir tavırla Nevber ile Sermet'e yaklaştı.

Belki bininci defa soruyordu:

“Geleceksiniz? Kesin değil mi?”

İki kadının yanıtı da aynıydı:

“Kesin, geleceğiz.”

Macit, o zengin doğanın ortasındaki Beykoz'da yalnız kaldığı zaman, beklenmedik bir şekilde çok sıkıldı. Ne yapacağını şaşırdı. Yeniköy'deyken gezdiği yerlerden eve dönünce güzel sohbetlerle geçecek saatleri düşündüğünde zevki iki kat artıyordu. Oysa burada yıllar süren ayrılıktan dolayı annesi babası ve kendisi arasında oluşmuş; ortadan kaldırılamaz gibi görünen bir ciddiyet vardı. Dolayısıyla Yeniköy'deki sohbetlerin sıcaklığını, içtenlikli kokusunu burada bulamıyordu.

Akşamın erken saatlerinde bu düşüncelerle panjuru kaldırmış, bulutlu gökyüzünden cömertçe ışıklarını yayan ayın ışıklarına boğulmuş, doğaya karşı hayallere dalmaya başlamıştı. Annesiyle babası ise yorgun olduklarını söyleyerek hemen yatmışlardı.

Macit, yeni dönen anne babasının yanından ayrılamayacağından burada geçirmek zorunda olacağı sessiz, yalnız ve kederli günleri düşünüyordu. Bari Nevber'le Sermet buraya gelmiş olsalardı... Onlarla bu kırlarda, bu ıssızlıkta ne güzel eğlenirlerdi. Macit, bütün bu bahar ferahlığı içinde, onlara çok ihtiyaç duyuyordu. Bunun üzerine hemen yarın gidip onları alma düşüncesine kapıldı.

Gece parlayan ışıklar içinde her şey hareketsiz, sessiz ve cansızdı. Etrafta hiçbir esinti yoktu, her yere karmakarışık göl-

geler serpiştirilmiş gibiydi. Bulutların akın etmesiyle ayın önü örtüldükçe gölgeler genişliyor, birbirine karışıyordu. Çok geçmeden yeniden ortaya çıkan ay, birdenbire yerlere ışıklarını serpiyordu. Her tarafta ağaçtan, yapraktan, daldan başka bir şey yoktu. Sol tarafta, yüksek bir duvar vardı; üzeri çiçeklerle sarılmış gibiydi. Karşısında, göğün yerle birleştiği yerde, iki top servi ağacı hareketsiz duran korkunç gölgeler gibi yükseliyordu. Bütün bu bitkiler çevreye bir tazelik kokusu veriyor, soluk alıyor gibi etraflarına hoş kokulu bir hava salıyorlardı.

Macit, bu aydınlık gecenin karşısında bir an hiçbir şey düşünmüyor, sonra ansızın acı düşüncelere dalarak saatlerce kendinden geçiyordu.

O sırada karanlığın içinde birdenbire, bir yığın yeşillikler arasından tiz bir ses yükseldi. Cilveli, neşeli, taze bir sestir bu. Ona eşlik eden küçük bir nağme duyuldu ve sonra ses kesildi. Beş on saniye sonra aynı nağme, aynı cilveli ses yeniden tekrar etti. Sonra birdenbire çılgın bir nağme akışı başladı. Bu, bir bülbül sesiydi. Gecenin âşıkça sessizliğinin ortasında, bülbülün nağmeleri uzayıp gidiyordu. İnce, küçük, hoş nağmelerdi bunlar... Bazen bir dans havasının oynak neşesi, bazen de bir aşk acısının hüznü veren iniltileri gibi derin anlamlı, duyarlı nağmeler... Derken biraz ileriden bu ilk nağmeye bir başkası cevap vermeye başladı. Çok geçmeden bu arsız bülbülle arasında karşılıklı bir aşk nağmeleri atışması başladı. Bu atışma, o kadar tutkulu ve o kadar cilveliydi ki, Macit'i saatler boyu kendisinden geçirerek oyaladı.

Macit, bu Mayıs gecesinin şairane tazeliği ortasında bu nağmelerden yayılan bir ninni dinliyor gibiydi. Kendisini derin düşüncelere bıraktı. Şimdiye kadar yaşadığı geçmiş hayata bir daha dönemeyeceğine artık iyiden iyiye inanıyordu. Bir kere, artık her anlamda serbest olamayacaktı. Yeni-köy'deyken istediği zaman, istediği yere, canının istediği gibi gitmekte tam olarak özgürdü, oysa burada...

Hiç olmazsa vakit geçirmek için yanında Nevber’le Sermet gibi arkadaşlar olsaydı... Hayır, onlar kim bilir ne zaman buraya gelmeye razı olacaklardı. Belki de kendisinin onları düşündüğü şu anlarda, onların zihninde kendisinin küçücük bir yer tuttuğunu kim söyleyebilirdi ki? Yine de bu durumun imkânsız olacağına inanmak istiyordu. Sermet’te ve Nevber’de bir içtenlik bulunduğunu ümit ediyordu. Dolayısıyla bu son varsayım kabul edilebilir bir düşünce olamazdı.

Birden aklına onlara yazma düşüncesi geldi. Onlara bu geceyi anlatmak, yalnız kalmaktan doğan can sıkıntısını açıklamak istedi ve zihninde yazacaklarını düzenlemeye başladı. Düşüncelerini kendisine özetlediğinde, bunu bir aşk mektubuna çok benzetti. Bu da onu korkuttu. “Haydi canım, çocukluk ediyorum. Gidip yatayım!” diye yatağına çekildi. O gece Macit için pek uzun, pek sıkıntılı ve pek kederli bir biçimde geçti. Şiddetli bir nöbet içindeydi sanki... Vücudu ateşler içinde yanıyor, Sermet’i türlü şekillerde, türlü kıyafetlerde, türlü yerlerde görüyordu. Bu ateşli nöbet, bazen onu beyaz kanatlarıyla çırpına çırpına uçurarak kendisinden uzaklaştırıyordu. Ardından saydam, pembe bir elbisenin kucağında bütün vücudu dalgalanan yarı çıplak bir hâlde onu dudaklarına kadar yaklaştırıyordu. Daha sonra onu dalgalara gömerek kendisini iniltilelerle ağlatıyordu. Derken öpücüklerle güldürerek onu sevince boğuyor, bazen gelin yapıyor, bazen ölü hâline getiriyor, bazen de onu nişanlı gibi gösteriyordu. Böylece onu derin kederden coşkulu umuda, umuttan derin acılara sürüklüyordu. Zaman zaman bu kabustan çırpınarak uyanır gibi oluyordu. O zaman da bülbüllerin o tatlı, yumuşak nağmeleri, o küçük, sevinç veren, neşeli nağmeleri devam ediyor, böylece uykusunu neşeli bir şarkıyla sarıp sarmalıyordu.

Günler geçti.

Macit’in babasına, hele annesine karşı bağlılığı kalbinde büyük bir yer tutuyordu. Ne var ki bu bağlılık, şiddetli bir

ihtiyacı yok edemiyordu. Birdenbire ortaya çıkınca, kendisinden ne kadar uzaklaşmakta olduğunu dehşetle fark ettiği ve gittikçe büyüyen zorunlu bir ihtiyaçtı bu. Eski hayat olduğu gibi devam etseydi, belki bu ihtiyaç bu kadar kesin bir biçimde ortaya çıkmayacaktı. Ne var ki yalnızlık ve dinginliğin birdenbire ortaya çıkardığı bu zorunlu ihtiyaç bir türlü dinmiyordu.

Bu ıssız ve sakin yerde vakit geçirmek için bulabildiği herhangi bir araca başvurdukça, başladığı bütün işlerde çok geçmeden derin bir bezginlik ve can sıkıntısı duyuyordu. Bağılara, harmanlara, bahçeciliğe, değişik onarım işlerine, okuma ve araştırmaya... Neye el atsa olmuyordu. Canının yalnızca tek bir şey, ancak bir şey istediğini kendisine itiraf etmek zorunda kalıyordu.

Bütün bu usanç ve bıkkınlığın yalnızca yalnızlıktan ileri geldiğinden artık emindi. Artık İstanbul'a inmeyi de pek sevmiyordu. Eğer arkadaşları, yanında olmuş olsaydı, yaşadığı hayatın can sıkıntısı ve bıkkınlık duymadan geçeceğinden emindi. Bütün bu kararsızlıklar ve iç hesaplaşmalarının ortasında öyle bir an geldi ki, sonunda bu hayatın devamının zevk içinde geçmesi için Sermet'e muhtaç olduğunu kabul etmek zorunda kaldı. Birçok inkâr ve çekinceden sonra bu gerçeği itiraf etti. Ancak bu düşünce de onu çok korkutuyordu. Bazı bazı bu düşünce aklına geldikçe hemen kendini yürümeye veriyor, bu konuyu düşünmemek istiyordu. Ne zaman aklına düşse, bu düşünceyi kafasından silmek için bir neden arıyordu.

Macit artık karşıya, Yeniköy'e geçmeye de çekiniyordu.

Farkına vardığı bu karışık duyguların iyiden iyiye tutuşup alevlenmesinden korkuyordu. Her türlü yüceliğe karşı ters ve ürkek bir tavrının olduğuna inanıyordu. Buysa vicdanının en temiz yerlerinde bir acı duymasına neden oluyordu. Ardından kendisini ikna etmeye çalışıyor, her şeyden önce de bu duyguyu Sermet'e açıklamaktansa ölümü yeğleyeceğini

düşünüyordu. Bunu ona söylemek, kendisine seslenmek için, “Kardeşim” kelimesinden daha yakın ve samimi bir kelime bulamayan bu kızcağız için bu ne acı verici, ne yıkıcı bir darbe olurdu. Bu sonuca varınca da bütün eski düşünceleri inkâr ediyor, her şeye kuşkuyla bakmayı tercih ediyordu. İşte bu yüzden burada, Beykoz’daki bu köylülerin, çiftlik hizmetçilerinin arasında unutmaya, her şeyi unutmaya çalışıyordu.

Gençlik elemelerinden ve uzun kavuşma hayallerini izleyen aşk nöbetlerinden yıllarca büyük acılar çekmişti. Bütün bu acılardan sonra gelen bu baharın karşısında ilk kez içinde yeni özlemler kabarıyordu. Artık her türlü ferahlıktan uzak ve güçsüz sandığı kalbinde yeniden kıpırdanmalar başlamıştı. Sanki ölümcül hastalıktan çıkmış ve yeniden hayata dönercesine tüm bunlardan büyük bir zevk duyuyordu. Dudaklarında öpücükler, gözlerinde umutlar yeşererek saatlerce kalbi çarpmıyordu. Günler ve saatler boyu tarlaların içinde, kızgın güneşin altında ufukların yeşil gölgelerine dalmış; mutlu ve kendinden hoşnut biçimde yürüyor, yürüyordu.

Ruhunun artık kurumuş sandığı bu hevesli hâli çok geçmeden birdenbire gelen ve hayatını öncekinden daha ürkütücü bir karanlığa boğan bıkkınlıklar içine yuvarlanıverirdi. Hayallerini yıkan, isteklerini darmadağın eden, bütün gönül ferahlıklarını bozan korkunç bıkkınlıklar aniden sökün ederdi. O zaman da yaralı ve bitkin biçimde yere serilir, sızlarcasına bir sessizlikle hıçkırırdı.

Bu bunalımlar altında ezildikçe, sık sık aklına Sermet’in kendi elemeleriyle nasıl başa çıktığını düşünürdü. O zaman ona karşı yüreğinde büyük bir merhamet yarası açılır, onun kadın ve duyarlı bir kız olmasından dolayı, ne kadar zorlandığını düşünerek üzüldü, ancak çok geçmeden omuz silkerek, “Neyime gerek!” demeye başladılar.

Bazen de gözlerini, mayıs gecelerinin lacivertinde bütün yıldızların uzaktan gülümsemelerine dikerdi. Bu anlarda direncini kıran bir aşk yönelimiyle kalbini duygularına bırakırdı. Böylesine anlarda Sermet'i düşünmek isterdi. İşte o zaman onu zihninde canlandırmak için yorulur, ta küçüklüğünden beri onun güzelliğini keşfetmek için süslemek istencesine bütün geçmişi didik didik ederdi.

Ah Sermet'i bütün zevkiyle, bütün bedeniyle, bütün yüzüyle ne kadar olağanüstü buluyordu! Onun saçlarındaki şii-rin dili, gözlerinin hüznünlü siyah rengi, dudaklarından eksik olmayan soru çizgisi, alnının saflığı, boyunun servi gibi ve mutlu olmuş hâlini düşündükçe titriyordu. Onun bütün inceliklerini, en küçük ayrıntılarına varana kadar yeniden, yeniden gözünde canlandırıyordu. Onu yılların güzelleştiren görünümleriyle süslüyor, daracık ayakkabıları içinde ince-cik kemikleri taşan, bütün yaramaz sinirlilikleri duyan, ince ökçelerini hırpalayan küçük ayaklarını, uzun ince parmak-larının kıvrımlarını, elinin yumuşak ve zarif yapısını tekrar görüyordu. Eldivenlerle sarılıp sarmalandığında bu elin ne heyecan verici, ne canlı bir şey olduğunu düşünüp bütün bun-ları yeniden araştırmaya başlıyordu.

Sonra birdenbire, içten içe bir endişe dalgası yükselmeye başladı. Onu ta kısa eteklik giydiği, siyah çoraplarının uzun konçlarıyla diz kapakları her zaman ortada olduğu yaştayken bile sevmiş olduğunu hissetti. Şimdi dehşetle ve korkuyla bunu düşünmeye başlamıştı. Bir zamanlar, bütün rüyalarında nasıl da onu gördüğünü hatırlıyordu. Fakat sonra, o düşman-lığın nasıl olup da ortaya çıktığı konusunda kendisini tatmin edecek bir açıklama bulamıyordu.

Geçmiş anılarını derinlemesine düşündükçe kimi belli be-lirsiz renkler, kimi küçük belirtiler görünmüyor değildi. O zaman bu küçük kanıtlar karşısında bütün o düşmanlıkların, bütün o dışarıya yönelik tepkilerin kendi yapısında bulunan vahşilikten, zapt edilmesi mümkün olmayan özelliklerden

ileri geldiğini düşünme noktasına geliyordu. Ona yönelmiş, ona yenilmiş ve ona tutulmuş görünmemek için bu hareketlerin nasıl vahşi, nasıl gururlu bir tutkuyla birbirini izlediğini düşünüyor, daha önce düşünmediği bu durumu, en ince ayrıntısına kadar inceliyordu.

Macit'in en sevgi dolu davranışına karşı Sermet, ufak bir terslik etse pek fazla gururlu olan Macit, bu ağır yenilgiye karşı büyük, vahşice ve inatçı bir karşılık vermeye çalışıyordu. Macit'in sergilediği bu vahşilik ve inadın, kalbini kemiren, henüz o zamanlar bir ad koyamadığı için, yalnızca keder verici, bilmediği bir yara gibi kanayan bir duygudan kaynaklandığını şimdi daha iyi anlıyordu. Tüm bunlar, yalnızca bu duygudan kaynaklanıyormuş demek... Onun sergilediği bütün bu düşmanlığın tutkulu bir sevdanın yarattığı düşmanlıktan başka bir şey olmadığını şimdi iyice anlıyordu. Bunun farkına varan genç adam, birdenbire içine düştüğü bu uçurumdan korkmaya başlıyor, bütün bu gerçekleri ısrarla ret ve inkârâ yöneliyor; sonra da kendi kendine, "Çocukluk ediyorum!" diyerek bu düşüncelerini susturmaya çalışıyordu.

Ancak yeniden düşününce, "Buna neden şaşıyorsun?" diyordu. "Bu zaten her zaman böyle değil midir anne? Göz önünde bulunmayan, hep ihmal edilmez mi? Bu köy köşesine gelip kendilerini can sıkıntısına mahkûm etmeye neden mecbur etsinler? Oysa şimdi Yeniköy, yalnızca geçen vapurları, Kalender'e iki kürek boyu yakınlığı ile o kadar güzeldir ki... Hadi Nevber neyse, o zaten o kadar değişkendir ki onu suçlamaya gerek bile görmem. Ancak sözünün eri olma iddiasında bulunan Sermet'e ne demeli? İşte insanların vefasına bir örnek daha! Bir şey itiraf edeyim mi? Onlarsız burada daha rahatım. Ara sıra geldiklerini düşünürsem, katlanmaya mecbur olacağım sıkıntılar beni o kadar korkutuyor ki, böyle kalmak istiyorum."

Macit, annesinin koluna dayamış olduğu başını daha âşıkça bir eğimle dizlerine kadar indirerek sözlerini sürdürdü:

“Böylece senin yanında, senin kucağında, o birlikte geçmeyen zavallı yılların acısını çıkarmak istiyorum anne. Bütün sevgimizi hiç kimsenin gelip bozmayacağından emin olarak, yalnız başıma, huzur içinde...”

Bir kere bunları demeye başladıktan sonra, duygularını gittikçe kaplayan bir hüzne bırakarak devam ediyordu:

“Ah anne! Senin için ne gözyaşları döktüğümü bir bilseydin... Artık hayalini bütün bütün kaybedip de, zihnimde seni zorlukla vücut buldurmaya çalıştığım zaman, gözlerimi yakan yaşlarla yastıkları ne kadar ıslattığımı görseydin... Anneler, yalnız anneler! Ah, eğer dünyada siz olmasaydınız, başka ne olurdu? Bütün kalbimize ilk sevgi duygusunu, o yüce sıcaklığı ilham eden sizsiniz. Sensiz kaldığım zaman, bir an için cansız kaldığımı düşünmüştüm. O durumu hiç ama hiç unutamayacağım. Ayrılırken sen de ne kadar ağlıyordun. Nasıl acımadan benim okumam için bütün ayrılık acılarına razı oldun? İşte yalnızca annelerin kutsal aşkına özgü bir yücelik... Sizin aşkınızın yanında başka tutkular, başka düşkünlükler nedir, ne önemleri vardır? Vefa, yalnız sizde... Fedakârlık yalnız sizde var. Bunlardan başka her şey... Hepsi boş. Yalnız siz...”

Yaşlar gözlerinden yavaş yavaş akarak annesinin dizini ıslatıyordu. Yıllarca yoksun kaldığı anne sıcaklığında genç adam, bütün damarlarını gevşeten, bütün kederlerini dindiren bir avunma kaynağı buluyor gibiydi. Birdenbire başını kaldırdı. Şimdi gözlerinde yaşlar durmuş, dudaklarında bir düşmanlık çizgisi belirmeye başlamıştı:

“Senden başka, bütün kâinattan nefret ediyorum anne... Sanki hepsi bana acı vermek için yarışıyor, oysa sen... Sen...”

Sonra başını annesinin göğsüne bırakarak yaşlarını tekrar olduğu gibi koyuverdi.

Macit yataktaydı.

Boğazı çok fazla ağrıdığı ve kendisine sıkıntı verdiği hâlde, ufak bir ameliyat olmamak için inat ediyordu. Ölüm tehlikesi olduğunu söyledikleri zaman gözleri anlamsız bir bakışla söner gibi kapanmıştı. Annesi baş ucunda, babasının bütün kızgınlıklarına hedef olup onu yumuşaklıkla, rica ve yalvarmayla ikna etmeye çalışıyordu. Annesi günlerdir göz yaşlarıyla, inlemelerle oğluna yalvarıyordu. Ne var ki her çabasına karşın oğlunun kaşlarında, istemediğini gösteren çatılmadan başka bir şey elde etmeyi başaramıyordu.

Macit çok acı çekiyordu. Yüksek ve şiddetli bir ateşle sanyıklıyordu. Bir nöbetin ateşleriyle, alevleriyle, korkulu belirtileriyle bütün hastalığı korkunç ve dayanılmaz bir işkence hâline gelmiş gibiydi. Bütün rüyalarını, düşüncelerini korkunç yapılarıyla gerçekliklerinden çıkaran, ateşli uzaylarda uçuran bir nöbetti bu. Zaman zaman ortaya çıkarak hastanın beynini yoruyor, gücünü tüketiyordu.

Ama bütün bu acıların altında, yatıştırıcı bir umut vardı. Her şeye karşın bu durum, Macit'in hoşuna gidiyordu. Hayattan o kadar bıkmış, usanmıştı ki, kendisine ölümden söz ettikleri zaman, sanki sevdiğine kavuşma özlemini andıran bir coşkunlukla "Oh!" demişti.

Son günlerin mücadeleleri, delikanlıyı çok bitkin bırakmıştı. Yeniköy'deki hayatında yalnızca bir umutsuzluk, bir çırpınma, tedavisi olmayan bir hastalık vardı. İşte şimdi burada biraz dinleniyordu. Beykoz'a geçtiği zaman hayatının değişmesi, ilk günlerde kendisini kimi emellere, kimi umutlara, kimi aşk duygularının heyecanına kaptırmasına yol açmıştı. Ancak ardından gelen birbirini izleyen sevinçler, kederler, ruhunu art arda gelen acılarla çok yormuştu. Bu nedenle ölümü bu işkenceye tercih etmekte şimdi garip bir tat buluyordu.

Kapalı gözleri arasından giren ışıklar, düşüncelerinde dört dönen korkularına rahatsız edici şekiller veriyordu. O zaman-

larda, annesinin elemlerine gömülmüş biçimde, bir köşede sustuğunu görüyordu. Arada sırada inlediğini duyuyor, sadece rahatça ölmenin ne kadar zor olduğunu düşünerek üzülüyordu. Sonra ağrılar, ateşler geliyor, vücudunu yakıyordu. Bu ağrılar ona hiçbir şeyi hissettirmiyor, hiçbir şeyi işittirmiyor, şaşkın ve sersem bırakıyordu.

Birdenbire çevresinde taze bir koku, hayat veren hoş bir koku hissetti. O anda ölümün, insan hayatı için o büyük, o biricik, o sevecen büyük avutucunun geldiğini zannederek mutlulukla inledi. Şimdi gözlerini açmak istiyor, açamıyordu. Beyaz kanatlı bir şey, uçmaya hevesli bir köpükten, beyaz bir varlık ona yaklaşıyor, bütün ürkek sevgisiyle sanki acılarını bitirip alıyor gibiydi.

Macit bir an için Sermet'in gülümsemesini, onun hoş kokusunu, onun silüetini görüyorum sandı. Bu şekilde öldüğü için mutlu oluyordu. Az sonra o şekil dalgalana dalgalana yaklaşarak, küçük beyaz bir kuş gibi serin serin temas edip sıcaklığını sonradan hissettiren yumuşak eliyle elini tuttu. Birden bir ses, tanıdığı, ta kalbine kadar giren bir ses duydu:

“Hasta nasıl?”

Oh, bu birden gelen şifa, bu ölümün sınırı!

Gözlerini açtı, ışığın parlaklığı arasında başucunda bazı şekiller fark etti. Şimdi daha yumuşak, daha serin olan o el, elinden tutuyordu. Bu el o kadar küçüktü ki elinde kayboluyordu.

Gülümseyen, çekici bir çift dudak tekrar konuştu:

“Nasılsınız?”

Delikanlı bitkin ve mutlu olarak haykırmak istedi ancak yalnızca mırıldandı:

“Sermet!”

Karşısındaki şekiller konuştu:

“Evet, Sermet ve Nevber.”

Hasta, gözlerini yarım kapayarak yana döndü:

“Ooo, Siz de mi?”

Şimdi Sermet, kulağına kadar eğilmişti. Serin, hoş kokulu sesiyle, boynunun yanında konuşuyordu:

“Niçin inat ediyorsunuz böyle? Anneniz o kadar üzülüyor ki! Ben söz verdim sizi ikna edeceğime. Sözümü dinlersiniz, değil mi?”

Söz dinlemek... Hasta şimdi bu nefesle, dudak dudağa ölmek, parça parça olmak istiyordu. Bütün vücudundaki elemeler, acılar ve sancılar, bütün o ateşler sıyrılmıştı. Yalnız o vardı. Yalnız o, yalnız Sermet!

O ses tekrar etti:

“Ameliyat olacaksın, değil mi?”

Evet, ameliyat olacak ve boğazını yardıracaktı. Oysa genç adam kalbi de yarılsın, bütün yaraları, bütün aşkı ortaya çıksın istiyordu. O zaman kendisine acısınlar, ağlasınlar! Oh, şu anda ne kadar çok ağlamak istiyordu:

“Peki...”

Annesi sevincinden Sermet’in ellerini öpüyordu. Odada hemen bir hareketlenme oldu. Sonra yine bir dalgınlık; hoş kokulu, serin, dinlendirici bir dalgınlık hastanın göz kapaklarını kapattı.

Hastalığın bundan sonraki günlerinde, bütün iyileşme sürecinde Nevber ve Sermet hastaya eşlik etti. Onun bu kederli günlerini, gülüşleri, sözleri, şakalarıyla canlandırıyorlardı. Macit uzun, mutlu, hoş bir iyileşme dönemi geçiriyordu. Genç kadınların ikisi de bu saatlerin güzel geçmesi için birbirleriyle yarışırcasına çaba gösteriyorlardı.

Macit, bütün bu gelişmelerin ortasında hastalığa özgü bir irade zayıflığıyla Sermet’i görmeme konusunda verdiği kara-

rını çiğnedi. Ona yönelik yakınlık duygularını kalbine atmış, onu bütün kalbinin gözleriyle görmeye alışmıştı. Böylece bir mutluluk gölgesi içinde her şeyi unutmuştu.

Her gece b  b  lleri dinlemek için bekle  iyorlardı. İlk   kingen na  meyi kim i  itirse, o gece her şeyde onun sözünün geçmesine, her şeyi onun belirlemesine karar vermişlerdi. Karanlık      nce hepsi kulak kesiliyordu.   d  l  , her seferinde Nevber kazanıyordu ama her zaman da hastanın s  z   geçiyordu.

Macit, ara sıra onlara söyleniyor, şikâyet ediyordu. Bir ay içinde hiç görünmedikleri için birçok sitemde bulunuyor, “Vefasızlar!” diye yakınıyordu. Nevber, beyefendinin engellemelerinden söz ediyordu. Buna karşılık Sermet’in suskunluğu Macit’in canını biraz sıkıyordu. Bu suskunluğa hiçbir anlam veremiyordu. İ  lerinde, hemen hemen her zaman   en   akrak ve neşeli olan yalnızca Nevber’di. İlk günlerin neşesinden sonraki günlerde, ortalığı bir h  z  n sarmıştı.

Sermet’in ara sıra gösterdiği yarı soğukluklar,   ekinmeler, uzaklaşmalar bazı bazı can sıkırsa da çoğu zaman her şeyi unutuyor, her şey bir umut sıcaklığı içinde geride kalıyordu. Ondan sonra kayıtsızca ve kaygılardan uzak gevezelikler ba  lıyordu. O zaman herkes bir ferahlamayla ruhunu a  ıyor, emellerini ortaya döküyor, neşeli bir havaya kendilerini kaptırıyorlardı. Böylesi anlarda bile zaman zaman insan olmanın hüznü onları yine bezginli  e sevk ediyordu.

Nevber, hüzünlü hüzünlü konuşuyordu:

“Ben, hayatı harap olmuş bir yaratılı     rne  iyim...”

Sermet ise sıkıntılı bir tavırla boynunu bükerek:

“Kim bilir, ferdada, felaket kadar emin olacağımız ne var?”

O zaman Macit, hastalara özgü ince bir ses ve gözlerine gelen karanlık bir renkle iki kadına bakıp konuşmaya ba  lıyordu:

“Bana gelince, benim asla evlenmeyeceğim kesin...”

Bu artık bir şakalaşma konusu olmuştu. Kadınlar ona, “Asla Evlenmeyeceği Kesin Olan Bey” ya da “Bekâr Bey” diye lakaplar takmaya başlamışlar, bunun üzerine varsayımlar kuruyorlardı. Nevber çoğu zaman ikisini de geride bırakarak varsayım kurmada öne geçiyordu.

Bir gün düğününde, gelini koltuğa aldığı⁸ anı hatırlatarak kulağına, “Asla Evlenmeyeceği Kesin Olan Bey,” diyeceğini, sonra eşiyle henüz sizli bizliken bütün bu konuşmaları hatırlatarak onu utandıracağını söylüyordu. Buna karşılık Macit, yüzünde gülümseyen reddedişlerle başını sallayarak “İmkânsız, imkânsız,” diye söyleniyordu.

Bütün bu konuşmalar ve şakalaşmalar sırasında Sermet hep susuyordu. O, Nevber’in gevezeliğine cevap vermeye mecbur görünen Macit’in yanında kendisine düşen konuşma hakkını susarak geçiştiriyordu.

Bir aralık Macit sordu:

“Siz ne dersiniz, Nevber’in bu varsayımlarını mümkün görür müsünüz?”

Sermet bir uykudan uyanır gibi kekeledi:

“Ben mi? Ben mi? Bilmem... Belki!”

Macit:

“Siz kadın olmaktan nefret ediyorsunuz. Peki ya erkekler ne yapsınlar? Özellikle ben. Önceleri kadınlar için öyle bir delilik ve düşkünlük göstermişim ki, bilemezsiniz. Hep hayalle geçen gençliğimden sonra, onların arasına atıldığım zaman, ömrüm bu istekleri dindirmeye yetmez zannediyordum. Oysa bir gün gördüm ki, bütün bunların hiçbir anlamı yokmuş. O zaman kalbime bir boşluk çöktü. Artık sevemediğim kadına keder veren bir acımayla bağlanmak ve ona

8 Yöresel olarak değişmekle birlikte, gelin, damat evine getirildiğinde, damadın gelini kapıda karşılayarak koluna girmesi.

karşı duygulanmak büyük bir azaptır. Böyle bir duyguyu, bir kadın, bir erkeği artık sevmeyince hissetmiş midir acaba? Nefret etmekten, artık sevmemekten, bunu anlatmaktan büyük acı duyarız. Bu, reddedilmiş bir aşk gibi dayanılmaz bir şeydir. Sonra, benim ilk hayalim, imkânsızlık karşısında yıllarca ağlamak, bir gülümseme için bir yıl kul köle olup sevdiğine tapınmaktı. Oysa bugüne kadar benim bu arzumu anlayabilecek bir kadına hayatımda hiç rastlamadım. Oh, bütün bunlar bayağı, bayağı... Hepsi bayağı... Çekici olmak da başa öyle bir bela ki... Ah, bütün kadınlar bana nefret verdiler. Ben bunu bilir, bunu söylerim.”

Artık gezmeye çıkabiliyorlardı. Fakat Macit’in her türlü tedaviyi reddetmekteki inadı, onu pek hâlsiz bırakmıştı. Kimi zaman iki kadın, yürümesine yardım ederek hastayı yakındaki bir tepeye çıkarıyorlardı. Sürekli oturulan çiftlik köşkünü bir bayır çevreliyordu. Burası zamanla yüksek ve yaşlı ağaçlarla taçlanmış, bir gezi yeri ve insanın kendi kendisiyle baş başa hayallere dalma yeri hâline getirilmişti. Boğaz’ın bütün yeşil görünümüne hâkim, her rüzgâra açık bir yerdı burası. Gençler burayı, başka yerlere tercih ediyorlardı. Macit, bir ara görüş alanının ufku genişledikçe daha rahat nefes aldığını söylemişti. Şimdi, çoğunlukla saatlerini burada geçiriyordu.

Nevber, bir akşam onları yalnız bırakmıştı. İkisinin de dalgın ve hüzünlü olduğu bir gündü. Ayaklarının altına serilen manzaraların genişliğine, başlarında açılan uçsuz bucaksız gökyüzüne karşı susuyorlardı. Bir rüzgâr, ağaçların tepelerinden geçerek, yaprakların hışırtısından tatlı müzik nağmeleri topluyordu.

Macit’in gözleri, kıyıları taradıktan sonra Yeniköy’e döndü. Deniz yüzeyinde kaynayan hayat belirtilerini düşünerek, birdenbire başını çevirip Sermet’e döndü:

“Bütün hayatımız böyle geçse... Böyle, insanların tutkularının karanlığından uzak, bu saf ve temiz hayat devam etse...

Ah, bu insanlar arasında yaşamaktan ne kadar nefret ediyorum, bir bilseniz!”

Genç kız, başını sallayarak ona cevap verdi:

“Yalnız yaşamının sıkıntı ve kederleri yok mudur sanıyorsunuz yoksa siz?”

Bu sorunun soruluş biçimi ve gerisindeki yargı karşısında ikisi de aciz kalıp başlarını öne eğdiler.

Birdenbire genç kız, hayatından duyduğu nefret ve yorgunluğu anlatmaya başladı. Duygularını o kadar etkili bir biçimde anlatmıştı ki, üzgün bir tavırla onu dinleyen Macit merakla sordu:

“Ya aşk?”

Sermet:

“Aşk mı?”

Derin bir soluk alan genç kız, bir hayali gözünün önünde canlandırmak istercesine gözlerini kısıp yavaşça ekledi:

“Evet, o... Bir o var! Ama aşk, insanlığın mutluluğunu sağlamaya kefil midir sanıyorsunuz? Bütün bize duygu inceliklerini veren, bütün bu hayatımızı zehir gibi acılaştıran, aşktan başka nedir, söyler misiniz? Her türlü elemlere yabancı olan genç kalpler, acı çekmeye aşktan başlıyorlar. Sonra kalplerinde öyle girdaplar açılıyor ki bakmak dehşet verir! Oysa aşk insanı oraya ne zorbalıkla atıyor!”

Sonra bir şey itiraf edecekmiş gibi yavaş bir sesle ekledi:

“Biliyor musunuz? Biliyor musunuz, hayattan nefretim en önemli nedeni yine aşktır. Sevdikten sonra aşkın kalbimizde söndüğünü görmenin, unutulmanın, dahası hafife alınmanın ölümün bile dindiremeyeceği acılar doğurduğunu düşünüyorum. Artık sevmediğimizi ya da sevilmediğimizi görmek... Oh, bu dudaklar, bu vücutlar bunlara dayanıklıdır. Bugün size söylenen sözleri, belki yarın ötekine de sıkılmak-

sızın söylerler. Bugün sizin olan vücut, yarın belki hoşlanmayarak bir başkasının olur. Bunların hepsi olabilir. Peki ya kalp, o temizdir, temiz kalmak ister. O yalnız bir aşkla temiz kalmak ister. Oysa bu, bugün bence pek mümkün değil. O hâlde ne yapayım bu aşkı? Dünyada bir ferda-yı garam⁹ kadar acıklı ne vardır acaba? Bana gelince, benim için bir tek aşk vardır. Ölümde aşk! Ancak severken ölürsek yarının bas-kısından kurtulabiliriz... İşte bu! Hayatın mutluluğu, mümkünse severken ölmektir! Bunu anlayacak, benimle ortak emelleri, umutları paylaşacak, yani beni o kadar sevecek ki! Bakınız, henüz acı çekmeden mutlu ölmek için birlikte ölmeye razı olacak, bütün bir hayatın varsayılan mutluluğunu bir geceye sığdıracak... Bu adama gelince...”

Bu sözlerden kadere boyun eğmişlerin cilveli bir gülüşüyle devam etti:

“O adamı hayalimde bile bulamıyorum. Çocukluk işte!”

Günler bu biçimde, gittikçe artan bir yakınlaşmayla geçiyordu. Her geçen günle birlikte Macit ile Sermet’in ruhunda yeni bir sayfa açılıyordu. Macit’in bu sayfalarda okudukları, genç kıza olan bağlılığını güçlendiriyor, vahşi, öfkeli kimi emeller de besleniyordu.

Nevber ise bütün bu sohbetlerden uzak kalıyordu. Aslında o kadar neşeli ve iyimserdi ki, ikisinin bu karamsarlıklarıyla hiç uyuşamıyordu. Onun için hayatta her şey bir ferahlık ve sevinç nedeni olurdu. O anlarda Nevber’den kahkahalar yükselir, şakalar art arda sıralanırdı. Hatta bazen Macit ile Sermet’e bile karşı konulması imkânsız bir gülme isteği bulaşırdı.

Nevber, birilerini taklitte de çok başarılı oluyordu. Alay konusu ne varsa hepsi onun dehasında saklıydı. En iyi olarak düğün davetlilerini anlatıp taklit ediyordu. Kadınlarımızın süslenmelerini, en görülmemiş inceliklerine ve ayrıntılarına

9 Aşkın Yarını.

kadar bütün amaçları, bütün üstünlük taslama nedenleriyle birlikte ortaya koyuyordu. Bunları anlatmada onun eşi benzeri bulunmaz denebilirdi. Macit'i eğlendirip güldürebilen biricik şey işte buydu. Ne zaman gülmek istese, Nevber'e sokulurdu. Çok geçmeden birbirinden ilginç örnekler geçit yapmaya başlar başlamaz ince, gevrek ve neşeli kahkahalar uzayıp giderdi.

Bu eğlenceye her gece Sermet de katılıyordu. Ancak bu gece, Sermet yemekten sonra karanlık bir sessizlik içinde bir köşeye çekildi. Hatta Macit'in davetine karşı özür bile diledi:

“Affediniz.”

Nevber, hikâyesine devam ederek anlatıyordu:

“Hele bazıları o kadar kıskançtırlar ki!”

Ertesi sabah Nevber, balkondan Macit'in penceresine gelmiş, parmağındaki yüzüğüyle pencereye sinirli sinirli vurarak onu uyandırmak istiyordu.

“Ama hâlâ kımıldamıyor.” diyerek aşağı sarktı.

Aşağıda Sermet, küçük şemsiyesine dayanmış duruyordu. Daha sabahın körü denilebilirdi. Güneş, ağaçların arasından henüz çıkamamıştı. Yatay ışınlarıyla, yaprakların arasında süzülüyordu. Gecenin bütün yeşil yapraklarına, ağaçlarda açmış olan rengârenk çiçeklerin üzerine dallara, budaklara, kısacası tüm doğaya serdiği donuk ve ince yoğunluğun üstüne titreyen, kıpır kıpır gülümseyen ışıklar saçıyordu. Köşkün kanat gibi gerilmiş saçaklarının üstünde görülen zühre yıldızı, mavi gökyüzünde oynak bakışlarla yeryüzünü süzüyordu.

Biraz sonra Macit balkonda göründü.

Nevber eğilip şemsiyesiyle işaret etti:

“Sermet aşağıda bizi bekliyor. Haydi, biz de inelim.”

Gerçekten de Sermet aşağıda, yol ağzında bekliyordu.

Boz renkli hafif bir manto bütün alımlı endamını yumuşak bir kucaklayışla sarmıştı. Onları görünce:

“Şükürler olsun...” dedi. Ardından da hızlı hızlı yürümeye başladı:

“Haydi, yola, yola. Mandıraya gidiyoruz.”

Macit, bir söz söylemiş olmak için ona seslendi:

“Ama bu kadar erken!”

Sermet dalgın dalgın yürürken ona cevap verdi:

“Erken, erken, olabildiğince erken! O kadar erken ki, sabahın bereketli şiirlerini okuyacağız. Sabah, gençlik gibidir. Hele bahar sabahı...”

O, çocukça bir yürüyüşle önden gidiyordu. Sabahın yerlerdeki parlayan ıslaklığının üzerine basıyorlar, henüz kırağları buharlaşmayan kumları, taşları ezerek çtırdatıyorlardı. Hava pek de sıcak değildi. İki tarafı, iki ayrı çiftliğin çitle-riyle çevrili yol, yüksek ağaçların gölgeleri eşliğinde yeşil bir tazelik içinde devam ediyor, ıssız gölgelerle uykulu, böceklerin tanımlanamaz sesleri, kuşların eğlenceli şarkılarıyla dopdolu uzayıp gidiyordu. Bu sabah Sermet çok neşeliydi. Konuşkanlığı üzerindeydi:

“Bugün ne kadar da hareketsizsiniz hanımefendi? Görenler, Antuan’ını merak eden Kleopatra’ya benzetecekler. Hele beyefendiyi sormayınız... Sabahın bütün bu şairane bereketi-ne karşı, bu kadar soğuk durmak mümkün değildir demiş olsalardı, inanmazdım... Oysa her şey mümkünmüş ki, bunu da gördüm. Ooo, ispinoz¹⁰ efendiye... O da kendisine düşen şairlik görevini yerine getiriyor... Şu gelen kilolu hanımefendi! Nakaratıyla size ne güzel bir şarkı... Sus! Uf, bu böcekler de şemsiyesini savurdu ha, şöyle çekilin bakayım... Ooo, muhterem kurbağa efendi, senin şarkın eksikti... Sen de kesinlikle

10 İspinoz: İspinozgillerden, gagası kısa ve koni biçiminde, sırt tüyleri yeşilimtırak mavi, boynu ve karnı kırmızı renkte, güzel sesli bir kuş.

bana övgüler yağıdırıyorsun! Şu gönöl alıcılığına çok teşekkür ederim. Görüyor musun Nevber, senin ispinozlarına karşı benim de hiç olmazsa dereden zavallı bir kurbağacığım çıktı! Ah, birini sevdikleri hâlde bildiremeyenler ne zavallı şeylerdir... İşte, kurbağacık üç yıldır bana âşıkmiş da ancak bugün itiraf edebildi! Ne mutluluk... Al bir ispinoz daha... Yarışma kızıştı. Acaba zavallı bülbüller niçin susuyorlar? Ama siz ne kadar ciddisiniz bugün beyefendi?”

Genç adam, uyanır gibi başını kaldırdı:

“Ben mi! Oh, tam tersine... Dinliyorum.”

Nevber, Macit’e sokulup koluna asıldı. Başını eğip, gülen gözleriyle onun yüzüne bakarak sordu:

“Hele görelim bakalım, beni götürecekt kadar güçlendin mi sen?”

Bir kahkaha atan Sermet:

“Güzel deneme! Özellikle bir erkeğe sorulan güzel bir soru! Bu, bülbüle, ‘Yorulursun, ötme!’ demek gibi... Ya da... Ama gerçekten iyi kuvvet... Nevber Hanım’ı beş dakika taşımak... Artık bize hasta meraklarını dinletemezsiniz ya... Bu güzel bir deneme oldu. Böyle güzel denemeleri bulmayı ancak Nevber becerebilir.”

Nevber, tiz, oynak bir kahkaha salıverdi:

“Elbette canım...”

Sonra Macit’e eğilip ekledi:

“Yoksa yoruldun mu? Ha? Eğer yorulduysa, seni bir hama vereyim. İtiraf etmiyorsun ama yüzün başka bir renk aldı. Gel şimdi sen bana dayan. Ooo, ama hakkın kalmasın diye beyim, rica ederim.”

Şimdi Sermet, haşarı çocuklar gibi geri kalarak çitin dikenleri altında bir köşeye gizlenmiş kırmızı başlığıyla sallanan narin bir çiçeği koparmaya çalışıyordu.

Şemsiyesine dayanarak bir dala asılıyor, oradaki hendeğin üstünde sallanarak, hırçın hırçın çiçeğe yetişmek istiyordu. Ardından eğilerek yerdeki gelinciğe dokunuyor, sonra çiçek kıvrılıp elinden kurtuluyordu. Bu arada arkadan Nevber ile Macit'in kahkahalarını işitiyordu. Onlar ilerleyip kendisini geçmişlerdi. O zaman genç kız yere atlayıp şemsiyesiyle çiçeğe müthiş bir darbe indirdi.

Durup bastonuna dayanmış olan Macit ona baktı:

“Ama az kaldı düşecektiniz!”

Sermet, dudakları titreyerek gelinciği hırpalıyordu. Delikanlının kolundaki Nevber, onun kulağına bir şeyler söyleyerek kahkaha atmayı sürdürdü. Sermet, gelinciğin bitkin biçimde yere serildiğini görünce, gözlerinde karanlık bir gülümsemeye bir şeyler mırıldanarak yürümeye devam etti.

Nevber ise bayılırcasına gülüyordu:

“Hey, bu ne hırs, hemşire!”

Yürüdüler.

Güneş iyice yükselmişti. Oraya buraya ışıklar dolmuş, sıcaklık yayılmış, ağaçların arasında arılar yavaş yavaş vızıldamaya başlamıştı. Macit, ara sıra bastonunu savurarak asker gibi yürüyordu. Nevber, kalınlaştırmaya çalıştığı sesiyle komutlar veriyor, kahkahalar atarak onu taklit ediyordu. Sonra yorulup yine onun koluna giriyordu.

Bir ara Nevber sızlandı:

“Of daha gelmedik mi canım?”

Bunun üzerine Sermet durdu, sitem edercesine cevap verdi:

“Ne kadar naziksiniz hemşire... Bir hastanın bile böyle dayanıklı yürüdüğünü görürken, bu şikâyet nedir... Gerçi onun da bu kadar hızlı yürümekten bu çocukluğa razı olmadığı belli oluyor. Bu yürüyüşten yakındığı her hâlimden anlaşıyor...”

Macit:

“Bunu da nereden çıkardınız?”

Sermet:

“Ah, eğer bilseydim, hiç size haber vermeden, dünkü gibi yalnız başıma gelirdim buraya.”

Macit:

“Nasıl? Siz dün de mi geldiniz buraya?”

Genç kız, gülümseyerek dişlerini gösterdi:

“Dün, önceki gün, her sabah... Bu yola tapıyorum ben. Issız, iç açıcı... Bu yolun hiç sonu olmasın istiyorum. Böyle-sine yeşillikler, beni seven kurbağacıklar arasında, yeni çıkan güneşin altında sonsuza kadar gideyim. Ve sonunda rüzgârın hiç eksik olmadığı bir ağaçlık altında mezarımı kazılmış bulayım.”

Macit, elemli elemli sızlandı:

“Sermet... Oh, ne kadar hastasınız. Bakınız Nevber’e.”

Sermet:

“Sözümün ne kadar delice olduğunu bilir de nasıl güler!”

Sonra ciddi ciddi devam etti:

“Ama olmuyor. Örneğin bir gelincik görüyorum. Coşku-mu ve tüm sevincimi yok ediyor. Hayatta neşe var mı sanı-yorsunuz? Şu ıssız kır yolunda bile rahat yok.”

Sonra birdenbire, bir sevinç haykırışıyla bağırdı:

“Hah, işte bir gelincik daha!”

Genç kız atıldı. Bu gelincik, daha öncekinden biraz daha yakındı. Eğilerek uzandı, ayağını hendeğin kenarına koydu:

“Hele hele, rica ederim gelincik hanım... Yemin ederim ki, ben kötü bir kız değilim.”

Macit tekrar onu uyardı:

“Ama düşeceksiniz.”

Nevber ekledi:

“Bırakalım düşsün de vazgeçsin.”

Gelincik elde edilmişti. Yalnız Sermet oradan ayrılırken başörtüsü bir dikene takıldı, çekiştirip hırpaladı. Genç kız semsiyesiyle dikene bir darbe indirdi:

“Seni çapkın!”

Sonra diğerlerine dönüp sözünü sürdürdü:

“Düşmek mi? Sanıyor musunuz ki beni böyle şeylerle korkutabilirsiniz? Bende kahraman kanı var kuzum.”

Bu güzel görünümünde incelikle titreyen, nazik ve yumuşak hanımefendi, yaratılışının bu heybetli anında, gençlik coşkusuyla hoyrat köy kadını tavrını takınıvermişti.

Yeniden konuşmaya devam etti:

“Babamdan kaç kere işittim. Bizim atalarımız arasında büyük, çok büyük kahramanlar varmış.”

İleriye bakan Nevber, derin bir nefes alarak bağırdı:

“Oh, sonunda görüldü!”

Sermet, acı acı:

“Tanrım sana şükür!”

Sermet hızla yürüyerek kapıdan içeriye girdi:

“Ne haber Baba Veli, süt sağımı oldu mu?”

Bu sesin duyulmasının ardından sesinin uzaklaştığı işitildi.

Ötekiler daha mandıraya girmeden Sermet’in dışarıya fırladığı görüldü. Yüzü asık bir hâlde bağırdı:

“Gördünüz mü yaptığınızı? Bu kez beni sağımdan da alıkoydunuz. Bir türlü yürümek istemiyorsunuz ki! Biriniz

hasta, öbürünüz nazlı! Birbirinizden tembelsiniz. Size haber verdiğime o kadar pişmanım ki şu anda...”

Nevber gülerek söze karıştı:

“Ama durunuz bakalım güzelim. Bu kadar telaşa hiç gerek yok. Bu kadar neden üzülüyorsunuz? Biz süt içmeye gel-medik mi?”

Bu sözlerin ardından dönüp, buzağıkların içinde Sermet’in hırsına gülümseyerek, merakla bakan yaşlı adama döndü:

“Süt var, değil mi?”

Eli, yarı açık göğsünde kaybolmuş, kır sakalıyla çevrili çenesinde üst sıradan bir tek dişi dışarı fırlamış yaşlı bir adam Nevber’e cevap verdi:

“Süt mü? He ya. Bi dolu var hanımefendi. Hep böyle ama küçük hanım dün de geldi, kendi sağdı da...”

Macit, bu beklenmedik üzüntü karşısında Sermet’e yaklaşarak konuştu:

“Ama iki gözüm. Maksat gezmek değil miydi?”

Sermet, şiddetle ve hırçın bir tavırla bağırdı:

“Ooo, rica ederim Macit Bey, beni rahat bırakınız. Siz Nevber’le eğlenenize bakınız.”

Macit, Nevber’in gülüşüne uyup geri çekildi:

“Tamam, tamam.”

O zaman Nevber, sütçüye döndü ve subasına gideceklerini, oraya süt gönderilmesini söyledi. Sonra da öne düştü.

Macit, Sermet’e baktı. Oysa hareketsiz, öfke içinde öylece olduğu yerde duruyordu.

Macit:

“Geliyor musunuz?”

Genç kız, soğuk bir tavırla cevap verdi:

“Ben burada kalacağım.”

Yaşlı adam yüksek, büyük ağaçların altına bir çardak yapmıştı. Bir üzüm salkımının cömert iltifatlarına bürünerek burasını yeşilli, morlu bir sefa türbesi hâline getirmişti. Altındaki büyük bir havuza yukarıdan serpilerek düşen bir su akıyordu. Çimden bir kanepenin üzerine oturdular. Burası yüksek bir yerdi. Bir yanda bir üzüm bağı tepelere doğru uzanıyordu. Asmaların yeşil yaprakları güneşin altında yatıyordu. Öte yanda bir tarla vardı. Tarladaki buğdaylar başklarını rüzgârın keyfine bırakmış, hafif hafif dalgalanıyorlardı. Biraz ötedeyse yüksek ve yoğun bir perde görülüyordu. Bu, kavaklardan, dişbudaklardan, çınarlardan oluşan sık, yüksek, yeşil bir perdeydi. Göğün zemininde ufku sınırlıyordu. Güneş, sıcaklığıyla rüzgârın çarpışlarına hoş bir gönül okşayışı veriyordu. Havuzdaki suyun üzerine tek tük düşmüş yapraklar kıvranarak ağır ağır yüzüyordu.

Süt geldiği sırada, Sermet hâlâ yanlarına gelmemişti. Adama ne yaptığını sordular. Adam:

“Bilmem, gitti o galiba.” dedi.

O zaman ikisi de birbirlerine baktılar. Bu tuhaflıktan bir şey anlamamışlardı. Bunun üzerine onlar da çok oturamadılar. Sermet’i merak ediyorlardı.

Giderken yaşlı adama rastladılar. Sanki ağzından fırlamış o renksiz diş, konuşuyor gibiydi. Onun anlattıklarına göre Sermet geri dönmüştü. Macit, “Çok garip,” diye mırıldanıyordu. Hızlı hızlı yürüyerek geri dönmeye başladılar. Bütün yol boş, ıssız, böceklerin gürültüleriyle doluydu. Biraz gittikten sonra ona yetiştirme umutlarını kestiler. Bunun üzerine ağır ağır yürümeye başladılar. İkisi de suskundu.

Birdenbire Nevber başını kaldırıp gökyüzüne baktı:

“Vay, yağmur geliyor...”

Siyah bir bulut, güneş ışıklarıyla gülümseyen gökyüzünün bir kısmını kaplamıştı. Çok geçmeden de gözyaşlarıyla

bahar sabahını nemlendirmeye başladı. Damlalar bir yaprağa asılıyor, evrenin titreyen cevherinde asılı gibi duruyordu. Sonra bir kalpte ölen bir umut gibi düşkün ve zehirli bir hâlde toprağa yuvarlanan öteki damlalara karışıyordu.

Düşen damlalara bakan Macit:

“Mutlu damla... Hiç olmazsa bir saniye yaprağın bütün umut kokusunu yudumluyor. Oysa biz...”

Nevber ise telaşla şemsiyesini açmaya çalışırken sordu:

“Koşalım. Şu anda burada felsefenin hiç gereği yok. Tekrar hasta oluruz. Şemsiyeme geliniz.”

Macit sakince cevap verdi:

“Teşekkür ederim, böyle iyiyim...”

Nevber:

“Oh, bencil erkekler!”

Sonra da söylenerek delikanlıya yaklaştı. Şemsiyesine onu da ortak etti. Şimdi şemsiyenin üstünde patırdayan yağmur damlalarından korunarak birbirlerine sokulmuşlar, ağır ağır yürüyorlardı.

Genç kadın devam etti:

“Erkek. Adınız, erkek. O kadar az erkeksiniz ki, insan size acıyor. Sanıyorum ki görevlerinizi değiştirdiler. Hasta, zayıf, yardıma muhtaç... Bütün tutkularını bir kadın gibi zayıflıkla, aşkın bir dakikasına feda ediyorsunuz. Dışisini korumak için tüfeğiyle geceleri sabaha kadar yağmurlar altında bekleyen o eski savaşçılar, acaba sizi bu hâlde görselerdi ne derlerdi, çok merak ediyorum. Şu renksiz yüzünüz, şu taranmış süslü başınız, şu eldivensiz gezmemekten bir kadın eli gibi yumuşak ve beyaz kalan elleriniz... Son olarak bütün şu bilmem hangi son modaya uygun olarak usta bir terzinin eseri ve icadı olan son kesim elbisenizle sizi görselerdi... Acaba ne derlerdi? Sanırım mısınız ki sizi kendilerinin izleyicisi olarak kabul etsinler?”

Ardından keyifli bir kahkaha atarak devam etti:

“Ah, erkekler erkekler, artık bu isme pek layık değilsiniz. Hep aşk ve sefa...”

Yağmur giderek daha da hızlanmıştı. Az sonra yağmur dinip ortalık ışıyınca geride bir ıhlamurun arkasından Sermet’in çıktığı görüldü. Şemsiyesinin bir yanına düşmesinden dolayı yağmurun başını ıslatmasına aldırmayarak ilerliyordu. Sapsarı, ciddi, diğerleri seyrettikten sonra elinde bir demet çiçekle şemsiyesini kapıp diğer ikisinin arkalarından yavaş yavaş yürümeye başlamıştı.

Şimdi Nevber’in kahkahaları şuh, sinirli, tiz, art arda patlıyordu. İyice işitmek için hızla yürüdü. Öndekiler o kadar dalmışlardı ki takip edildiklerinin farkında değildi.

Nevber ise konuşmaya devam ediyordu:

“Ne yapalım? Önceleri, erkekler sevdikleri zaman mertçe, fedakârca, kahramanca severlerdi. Bugün erkeklerimizin hepsi o kadar zarif, o kadar kadın gibiler ki! Başka sıfat bulamıyorum... O kadar ince şeyler ki!”

Macit, gürültülü bir gülüşle cevap verdi:

“Ama ne istiyorsunuz hanımefendi? Siz de o kadar az kadınsınız ki. Erkekler sizinle ne yapacaklarını şaşırdı. Sizin yanlışıınız var... Önce değişen biz değil, sizsiniz, siz kadınlar. Bir sabah erkekler uyandıkları zaman gördüler ki, kadınlarda daha önce bulunan naz ve cilve yerine...”

Bu sözlerin devamını çok alçak sesle söyledi. Bu sözleri Nevber o kadar hoş buldu ki, katılırcasına gülmeye başladı:

“Bravo! Bravo!”

Birden geriye döndüler. Sermet, küçük kırmızı şemsiyesinin altına büzüşmüş, iki adım geride, kolunda koca bir demet çiçekle, el çırpıyor ve haykırıyordu. Genç kızın dişleri parlıyor, el vurdukça çiçeklerden bir iki yağmur damlası saçılıyordu.

Şaşırın Macit:

“Vaay, siz ha!”

Genç kız ilerledi:

“Sizi takip ediyordum...”

Nevber sordu:

“Eee, niçin haber vermiyorsunuz?”

Sermet:

“Konuşmanızı o kadar ilgi çekici buldum ki kesmek istemedim. Sonunu bekliyordum...”

Yağmur dinmişti ama tek tük damlalar düşmeye devam ediyordu. Şimdi bütün hava topraktan, ağaçlardan, çiçeklerden, yapraklardan yayılan kokuyla ve taze, nemli, keskin bir toprak kokusuyla doluydu.

Macit:

“Sizi çok merak ettik ama...”

Sermet, başını sallayıp erimiş toprakta çocukça adımlarla yürüdü. Dudaklarını uzatarak sordu:

“Neden merak ettiniz?”

Nevber:

“Sermet’i gücendirecek bir şey yapmamıştık, neden yanımızdan kaçtı diye merak ettik.”

Macit ekledi:

“Üstelik tek başına gitmenizden de kaygı duyduk.”

Sermet, hafifçe gülümseyerek başını eğdi:

“Teşekkür ederim ama gereksiz yere kaygı duymuşsunuz. Dargınlığa gelince, size darılmadım ama bir daha sizinle bir yere gitmeyeceğim. Gezmenin zevkini kaçırıyorsunuz.”

Macit:

“Ne acı verici suçlama!”

Hafif bir gülüşle göğsü inip kalkan genç kız ona cevap verdi:

“Niçin abartıyorsunuz canım? Beni ihmal ettiniz diye şikâyet mi ediyorum? Yalnız, sizinle bir daha bir yere gitmeyeceğim, bunu söylüyorum. Rica ederim daha fazla uzatmayınız...”

Daha sonra konuyu değiştirmek için yan tarafı işaret etti:

“Bakın, sizin ispinoz hâlâ orada... Aman o ne coşku, ne neşe! Bir iki yağmur damlasıyla yıkanmışsa da nişanlısını bekliyor... Zavallı kurbağacığım beni gördü de ses bile çıkarmadı... Haaa, iyi aklıma geldi, bakın bunları sizin için topladım...”

Elindeki kocaman çiçek demetini sallayıp yağmur damlalarını silkeledikten sonra Nevber’e uzattı ve hafifçe gülümseyerek ekledi:

“İşte size bir gelin hediyesi!”

Öteki soluk bir gülümseme ve şaşkınlıkla sordu:

“Gelin mi? O hâlde onları kendiniz için saklayınız...”

Başını sallayan Sermet:

“Ben mi? Gelin olmak ha? Asla!”

Nevber ısrar etti:

“Beyefendi öyle söylemiyor. Bilirsiniz ya?”

Sermet, dudakları titreyerek, dargın bir sesle ısrar edip sözlerini yineledi:

“Asla!”

Daha sonra da artık bu konuyu konuşmak istemiyor gibi yeniden başka bir konuya geçti:

“İşte geldik. Ooo, beyefendi yine kütüklerin yanında. Zavallı ben.”

Yemekte ertesi gün gitmeye karar verildi. Yeniköy'den son, kesin emir gelmişti. Büyük beyefendi, ne olursa olsun genç bayanlar gelsinler diye adam göndermişti.

Yemekten sonra, kahveleri içmek için kır tarafındaki balkona çıkılmıştı. Sermet, bir şezlonga uzanmış, sessiz ve oldukça düşünceliydi. Öte yandaysa Nevber, kendisini beyefendiyle üzümlerin aşılınması konusunda bir konuşmaya kaptırmıştı. Macit, Sermet'in arkasındaki pencerenin içine dayanmış, önlerindeki bayırda öğle sıcaklığı altında otları biçen tırpancılarını seyrediyordu.

Biraz sonra beyefendi aşağıya indi. Nevber, hanımefendinin yanına sokulup yavaş yavaş onunla konuşmaya koyuldu.

Bu arada delikanlının gözleri, saçlarının kümesi başına hayal dolu bir biçim veren Sermet'e çevrilmişti. Bu öğle sonrasının güneşinden sızan gölge içinde, genç kıza hayranlıkla bakıyordu. Onu; siyah ve görkemli saçları, beyaz ve güzel yüzü, gözlerindeki bütün pırıltılı rengiyle taparcasına sevmeye pek layık buluyordu.

Sabahtan beri onun yine değiştiğini görüyordu. Soğuk, çekingen, sinirli oluşuna bir anlam veremiyordu. Kaygı verici ve çözümü umutsuz, bu bilmeceyi çözmek için kendisinde yeterli düşünme gücü bulamıyordu.

Genç kız, ince parmaklarının üstüne başını koymuş, saçları parmaklarının arasından taşmış öylece duruyordu. Acaba şu anda ne düşünüyordu?

Macit, birdenbire bunu anlamak, onun kederli düşüncesine nüfuz etme isteğini içinde büyük bir arzuyla hissetti. Bu öylesine şiddetli bir duyguydu ki eğilerek gönül okşayıcı bir sesle sordu:

“Rahatsız etmekten çekinmeseydim, beni de düşüncelerinize ortak etmenizi rica ederdim.”

Sermet, hafif bir heyecan hareketiyle tepki verdi:

“Siz burada mıydınız?”

Biraz durakladı sonra devam etti:

“Yemekten sonra gelen bir gevşeklik işte... Aslında hiçbir şey düşünmüyordum. Ayakta durmasanıza...”

Yanında, aynı şezlongda yer gösterdi:

“Şuraya oturmaz mısınız?”

Macit balkona geçip, genç kızın elbisesinin eteklerini buruşturmamak için çekinerek yanına oturdu. Onun vücuduna yakın olmaktan, aynı zamanda da onun nefesini solumaktan perişan bir hâle düşmüştü. Birden ortaya çıkan güçlü bir umutla bir şeyler söylemek istedi. Dudakları titriyordu. Bu sıcak sesleniş onu çok fazla heyecanlandırmıştı.

Sermet, hafif bir gülüşle konuştu:

“Ama sizi garip görüyorum. Rahatsız mısınız yoksa?”

Macit:

“Hayır, iyiyim...”

Sustu. Bir dakika sonra ekledi:

“Keşke rahatsız olsaydım. Biliyor musunuz, şimdi yeniden hasta olmak istiyorum. Hasta, umutsuz, can çekişiyor olmak ama yanımda sizi hissetmek, sizi görmek...”

Bu arada genç kızın fazlasıyla heyecanlanıp kızardığını görünce hemen tavrını değiştirdi:

“Çünkü yalnız o zaman kusurlarımın affını elde edebilirim...”

Sermet’in yüzüne, şimdi bir uçukluk yayılıyordu:

“Kusurlar mı? En iyisi, bütün bunları unutmaktır.”

Macit, hayıflanır gibi konuştu:

“Unutmak... Bunu benden istemezsiniz değil mi? Siz git-
tikten sonra bana başka ne kalır?”

Genç kız, başını çevirip, şaka eder gibi bir edayla:

“Ooo, ne kalmaz? Bütün kırlar, tarlalar, bağlar başka kime
kalacak sanıyorsunuz?”

Ardından konuyu değiştirdi:

“Hem başka bir şey konuşalım mı? Biz artık yarın gidiyo-
ruz. Umarım siz de geçen yılki gibi yapmazsınız, değil mi?
Çünkü bu zamanlarda burada geçen hayat kadar can sıkıcı bir
şey olamaz.”

Macit:

“İnsan yalnız olursa... Fakat böyle ıssız yerde geçen haya-
tın da başka bir zevki var.”

Sermet, başını sallayarak sustu. Macit, bu susuştan güç
alarak, çekine çekine sordu:

“İster misiniz, şöylece yalnız ikimiz...” Gülerek, “Ma-
demki hep birlikte gitmemeye kesin kararımız var, yalnız
ikimiz, kırlara çıkalım.” diye devam etti.

Genç kız bu düşünceyi pek güzel bulmuştu. Hazırlanmak
için içeri gitti. Macit, odasına koşup ayakkabısının tozluklarını
taktı. Yakasını değiştirdi, kravatını fazla özentili görünmeye-
cek biçimde bağladı, mendilini değiştirdi. O ne kadar özen-
li bir hazırlanıştı öyle! İstanbul’a incek olsa ancak bu kadar
özen gösterirdi. Sanki sonsuza kadar akşam olmayacaktı.

Sermet salona indiği zaman, balkonun penceresinden onu
hazırlanmış gören Nevber atılarak sordu:

“Ooo, nereye böyle?”

Macit kekeledi:

“Şöyle... Kestaneliğe doğru yürüyeceğiz.”

Nevber:

“Beni de alır mısınız? Beş dakika izin, şimdi hazırlanırım.”

Genç kadın cevap beklemeden kapıdan kayboldu.

Hanımfendi, Sermet’i yakalamış, şakalaşır gibi mırılda-
nıyordu. Macit, Nevber’e pek kızılıyordu. İşte, bu gezinti iste-
ği yok olacaktı. Sabırsızca Sermet’e sordu:

“Siz gelmez misiniz?”

Sermet’in gözlerinde de kaçma isteği vardı.

Hanımfendi sordu:

“Nevber’i beklemiyor musunuz?”

Macit susuyordu.

Sermet:

“Biz şurada, kuyunun önünde bekliyoruz, çabuk gelsin.”

Bu işaret yetmişti.

Merdivenden süzıldüler. Nevber duyar diye korkuyorlar-
dı. Dışarı çıkmak için onun penceresinin önünden geçilecek
ya da bir pencereden atlanılacaktı.

Macit, tereddütle genç kızın yüzüne baktı. Öteki, cesurca
bir tavırla konuştu:

“Hay hay, haydi!”

O zaman Macit, genç kızın elinden tutarak yardım etti.
Sermet, çevik, hafif, çabucak sıçradı. Delikanlı da bir hamle-
de geçti. Yoldan aşağı doğru inmeye başladılar.

Telaşla yürüyorlardı. Arada sırada da arkalarına bakıyor-
lardı. İkisi de iyi biliyordu ki, bu yolda devam ettikçe tehlike-
den uzak değillerdi. Nevber’i atlatmak için yolu değiştirmek
gerekliyordu. İki tarafa yüksek çitler çekilmişti. Bunların aşıl-
amayacağını birbirlerine bakarak kabul ettiler.

O zaman koşmaya başladılar. Sonunda yolun çatallandığı-
nı gördüler. Sonunda yan yollardan birisine saptılar. Biraz

ilerledikten sonra bir daha saptılar. En sonunda bir bağ kulübünün yanındaydılar. Orada durdular.

Çok yorulmuşlardı. Bir kütüğün üzerine bitkin düştüler.

Haziran güneşinin sıcaklığı ikisini de ter içinde bırakmış, ikisinin sarı yüzünü bir kırmızılıkla nemlendirmişti. Şimdi katılırcasına gülüşüyorlardı. Genç kız attığı kahkahalar arasında kesik kesik söyleniyordu:

“Ohh ne güzel, ne iyi oldu!”

Birdenbire kalkıp, acele ve telaşla konuştu:

“Haydi yürüyelim, gidelim. Oh, Nevber ne kadar kızacak. Bize bağırarak, arayacak. Sağa sola gidecek, yorulacak, bulamayacak, kimsesiz kalmaya mecbur olacak. Oh, sabahki inatlarına ne güzel ceza... Haydi gidelim!”

Macit, sakın sakın konuştu:

“Korkmayın, mümkün değil artık bizi bulamaz. Biliyor musunuz, koşa koşa ne kadar yol aldık. Hem burası pek gizli bir yerdir.”

İkisi de ummadıkları hâlde bu başarıya son derece seviyorlardı. Şöyle yalnız kalmak, baş başa olmaktan başka bir şey istemediklerini ikisi de biliyordu. Bu hareketleri, bu durumu kendilerine pek açık gösteriyordu.

Genç adam, genç kızın sabahki öfkelerini düşünüyor, bir de şimdiki neşesine bakıyordu. Sermet, kendisine yönelen bu bakışın sıcaklığıyla gözlerini çevirdi. Bakışları bir saniyelik bir öpüşle birbirine kavuştu. Sonra bütün bu harareten bitkin düştüler, yere serildiler.

Can çekişir gibi inleyen bir bostan dolabının sesine karışan suların aşağı dökülürken çıkan şırıltıları, bütün bu sıcak sessizliği bozan biricik sestti. Birçok adları bilinmeyen kır çiçekleriyle süslü yeşilliklerin arasında yüksek bir dişbudağın verdiği gölgelik çevreye bir tazelik veriyordu. Bu sıcaklığın

ve doğanın ortasında, serinlikte; tamamen yalnız, yapayalnızdılar.

Bir sahiplenme coşkusu Sermet'in ruhunun karanlığından taşarak onu coşkun seliyle boğmak istiyor gibiydi. Bu coşku, yükseliyor, fışkırmak isteyen sözlerini alıkoyuyordu. Aşk emelinin bir titremesi onu mutlu etmeye yetiyordu. Sanki anlamsız bir bakış, kalbindeki bütün sırları açığa çıkarmaya olanak vermişti.

Sonunda genç kız, bu suskunluktan sıkılmış gibi yerinden kalkıp delikanlıya baktı:

“Artık gidelim!”

Yürümeye başladılar. Nereye gittiklerini bilmiyorlardı. Rastgele, yalnızca yürümek için yürüyorlardı. Açıkça itiraf etmeden hissettikleri titreyişlerden memnunnlardı. Bu gerçeği itirafa artık gerek görmeyerek kendilerinden geçmiş ve mutlu, yürümek için yürüyorlardı. Konuşmak için susmaktan başka bir yol bulamıyorlardı. Yılların saklı tuttuğu sırlar, kimi zaman bir suskunluğun huzurunda itiraf titremesi olur.

Genç kız, neden sonra duyduğu bir havlamayla rüyasından uyandı:

“Ama bu yol nereye gidiyor?”

Macit, omuzlarını kaldırıp cevap verdi:

“Beni hiç ilgilendirmiyor.”

Söylemek istedikleri sözleri o kadar anlamsız buluyorlardı ki, artık bunları söylemeye tenezzül etmiyorlardı. Hayatımızda bir defa, yalnız gençliğimizde bütün ömrümüzü dolduracak aşkımızı yanı başımızda bulunca ne olursa, şimdi de onlar oluyordu. Bizi kollarının arasına alıp bayıltıncaya kadar sıkın, bizi soluksuz bırakarak sarhoş eden bir kokuyla öldürmek istercesine sıkın mutluluk perisi... İşte onları da kucağına almış, sarhoş edici öpüşleriyle başlarını döndürüyordu. Durumdan şikâyet etmek istemiyorlar, söyleyecek tek

bir söz bulamıyorlardı. Bu mutlu şikâyeti dile getiremiyorlardı. Hissettiklerini anlatamamaktan korkarak yürüyorlardı.

Birkaç ses onları uyandırdı. Yürüye yürüye çayıra kadar geldikleri hâlde, farkına varamamışlardı. Bir köylü, onlara yola girmelerini söylüyordu, yola girdiler. Çayır çok ıssızdı, çevredeki çamlar, kavaklar, çınarlar, bütün bu ulu ağaçlardan inen hüznün arasında yalnız tırpancılarının çalıştıkları görülüyordu. Bir iki kadın, derenin kıyısındaki salıncakta sallanıyordu. Mera yolunun heybetli ağaçları arasından da üç araba geliyordu. Devam ettiler. Derenin yanına gelmişlerdi.

Kadınları geçtikten sonra Macit, Sermet'e bakarak, "Oturalım mı?" dedi. Oturdular. Önlerinde dere vardı. İki adım aşağıda çevresini oluşturan sessizlikleri derenin yüzeyini resmetmişti. Ağaçların üstünden geçen rüzgârlar, yapraklardan bir damla yağmuru serpiverdi. Karşı kıyıda dört beş ördek birbirlerini kovalar gibi suya atlıyorlardı. Ağırbaşlı, oynak, gerine gerine kendilerinden geçmişçesine oyunlarla, cilvelerle, çevrelerine bakarak yüzüyorlardı. Yeşil başlarıyla suya dalarak, renkli kanatlarıyla çırpınarak, uçuşarak ykanıyorlardı. Tepelerinde bir ispinoz, özlem dolu nağmelerle şarkı söylüyordu.

Salıncakta sallanan kadınların şamataları çok fazlaydı. Kalktılar. Çayıra doğru yöneldiler, dere boyunca yürümeye başladılar. Çayır artık görünmüyordu. Yarısı biçilmiş ot yığınları ortaya serilmişti. Çevrede birçok adam çalışıyordu. Kimisi yığınları kurutmak için altüst ediyor, kimisi yığınları bağlayarak arabaya yığıyordu. Orada burada öküzler görülüyordu. Bazısı yatmış, bazısı ayakta, üzgün ve sessiz bekliyorlardı. Yamalı bir çadırın altında çok iri bir köpek uyuyor, bir iki hayvan otluyordu.

Şimdi çayırın öyle bir noktasına gelmişlerdi ki artık bütün gözlerden uzaktaydılar. Sonunda büyük bir dişbudak ağacının altında oturdular. Derenin suyu, burada alçalan kıyıyla bir düzeyde çıkıyordu. Dere, hızlı ve şırıltılı bir akışla geçerek, çakılların üzerinde mini mini, berrak şelaleler yaratıyordu.

Ayaklarının dibinde bir yabani zambak, suyun içinde beyaz, narin ayaklarını yıkıyordu.

Belli belirsiz bir ses, ikisinin de aynı anda dikkatini çekti. O zaman karşıda, ta öteki kıyının üstünde, bayırda güneşten yağan taze tozların altında tırpancıları gördüler. Otuz kadar köylü çayırı biçiyordu. Birkaçı bir kenarda tırpanlarını bile-yerek yüksek sesle türkü söylüyorlardı. Diğerleriyse büyük bir gayretle, dalgaları arasında gelinciklerin çarpıcı renkleri titreyen çayırı biçiyorlardı. Bu arada sürüyle karga, yüzler-cesi birden yere inerek bu tırpanların biçtiği otların arasında büyük bir gürültü ve öfkeyle yiyecek arıyorlardı.

Birdenbire uzaktan, çok uzaklardan bir vapur düdüğünün boğuk sesi duyuldu.

Macit, hüzünlü bir tavırla başını eğip konuştu:

“Artık yarın gidiyorsunuz.”

Genç kız yalnızca kısa bir cevap verdi:

“Evet.”

Biraz süren bir sessizliğin ardından Macit yeniden konuştu:

“Artık daha sık gelirsiniz, değil mi?”

Sermet:

“Elbette!”

Macit:

“Artık şimdi bütün bu hayattan o kadar nefret ettiğimi görüyorum. Daha fazla dayanmak zor... Şimdi, yalnızca, yıl-larca böyle bir yerde kalmak istiyorum. Bana öyle geliyor ki, insan ancak yalnızken mutlu oluyor, değil mi?”

Ağır ağır başını sallayarak sözlerini sürdürdü:

“Hem... Hem mutlu olmak için yalnız bir yer var gibi ge-liyor bana. Bir yer ve bir gün... Evet, bir gün... Yarın artık gi-

deceksiniz... Ama bilseniz bugünü ne kadar kutsayacağım... Evet senin hakkın varmış. İstiyorum ki bu durum ancak ölümle son bulsun.”

Genç kız Macit’in gözlerine bakarak konuştu:

“Değil mi?”

Tepelerindeki dalda bir şenlik vardı. İnce bir dala asılmış olan bir ispinoz, kendisinden geçmiş bir dansla bir bahar ezgisi söylüyordu.

Ve saatler geçti.

Birdenbire karşıdaki çayırın tamamıyla biçilmiş olduğunu gördüler. Oralara batmaya yüz tutan güneşin renkleri saçılmıştı. Artık çevrelerinde canlı olarak hiçbir şey yoktu. İspinoz bile uçmuştu. Yalnızca suyun sesi, neşeli bir ninni söylüyordu.

Geri döndüler.

Kestaneliğe geldikleri zaman o kadar yorgundular ki oradaki sıralardan birinin üzerine düştüler.

Güneş, Tarabya üstünde yükselen dumanlar arasında sönük, soluk bir gün batımı ateşiyle yanıyordu. Paşa Bahçesi! Yakınında birkaç gemi durgun dalgalar üzerine renkli yansımalar resmetmişti. Beykoz’a yaklaşan bir vapur, dumanlar püskürterek ilerliyordu. Kanlıca Burnu’ndan büyük bir gemi yavaşça, heybetle süzülüyor, suyun genişliği üstünde kayıklar siyah benekler meydana getiriyordu. Emirgan ise ta karşıda, duman içindeydi.

Macit, hüznü bir tavırla mırıldandı:

“Bugün de gün batıyor.”

Genç kız başını salladı. Dudaklarında acı bir gülümsemeyle mırıldandı:

“Sonu olmayan yarın.”

Elinde bir yerden koparılmış bir karanfil vardı. Tam gün batımında bu karanfili kendi eliyle Macit'in yakasına takmak istediğini söyledi. Bunun üzerine Macit de bir çiçek aradı. Çevrede iri bir papatyadan başka bir şey bulamadı. O da bunu genç kızın omzuna illeştirme izni istedi. Elllerinde çiçekler, bekliyorlardı.

Güneş kanlı yolculuğunun sonuna geliyordu. Bir ara bütün göğe, bakır sarısı rengini dökmeye başladı. Artık tepelere, kıyılara pembe sisler çekerek gözden kayboluyordu. Sonunda orada, üzerinde bir gözyaşı perdesi gibi ışıltılı bir titreyişle, tepenin gökyüzündeki silüetinin arkasında kayboldu. O anda iki genç ilerledi.

Önce genç kız karanfilini taktı. Macit ise titreyen elleriyle papatyasını genç kızın omzuna illeştirmeyi beceremiyordu. Genç kız ona yardım etmek istedi ve birdenbire Sermet, Macit'in başının göğsüne düşerek ellerini öpmeye başladığını gördü. Yüzü bembeyaz, sinirli bir masumluk duygusuyla çekildi:

“Ama ne yapıyorsunuz?”

Macit pişmandı, ayrıca alçalmış, sersemlemişti:

“Affet, ben bir çılgınım!” diye mırıldandı.

Genç kız yürümeye başladı. Genç adam, sendeleyerek onu takip etti. İkide bir anlaşılmaz sözlerle sızlandığı işitiliyordu.

Köşkün kapısında hanımefendiye rastladılar.

“İşte bir yaramazlık ki eşi benzeri yok! Ama niçin Nevber'i yalnız bıraktınız, size pek gücendi.”

Gençlerin ikisinde de hanımefendiye cevap verecek güç yoktu. Macit, Sermet'in soyunmak için yukarı çıktığını gördü. Genç kızın bütün namusluluk duygusunu vahşi bir zorbalıkla yaraladığını düşünüyordu. Bu onarılamaz kabahat karşısında suskun kalıyordu.

Karşıdan tembel bir yürüyüşle Nevber'in yaklaştığını gördü.

Genç kadın, küskün bir tavırla sordu:

“Sermet nerede? Ama bravo beyim. Ama bu hangi zariflik ve kibarlık kanununa sığar bakalım?”

Macit'in kendisini savunmaya gücü yoktu.

Yemekte Sermet bulunmadı. Şiddetli bir baş ağrısı olduğunu söylemişti. Hanımefendi ile Nevber, yemekten sonra yanına gittiler. Onun yanına gitmeye cesaret edemeyen Macit, bu siyah gözlerde ne bulacağını bilemiyordu. Sıkıntıyla bahçede dolaştı. Bahçeden içeriye girmek aklına gelmeden dolaşıyordu. Bir ara pencerenin perdesinin arkasından onun hareket ettiğini gördüğünü sandı.

Bütün evrenin hareketsiz ve sessiz kaldığı; canlı olarak, bülbüllerin neşeli şakımalarından başka hiçbir şeyin bulunmadığı geç saatlerde bile bu gezintiyi sürdürdü. Sermet'in pencesinin altında duygusuz, hasta ve ateşler içinde dolaştı durdu.

Ertesi gün araba hazırlanmış, misafirleri bekliyordu. Köşkün bahçesinde iki kadın, üç haftalık yarı köylü hanımlar, birdenbire bir değişiklik ile nefis çarşaflarının içinde birer süs örneği olmuşlardı. Herkese veda ediyorlardı, Nevber, gözleriyle araştırıyor ama Macit'i bulamıyordu:

“Ama Macit Beyefendi nerede? Bizi o götürmeyecek miydi? Bana öyle söz vermişti.”

Sermet susuyordu. O zaman arabacı konuştu:

“Beyefendi erkenden çıktı. Bana tembih etti, sizi ben götüreceğim.”

Nevber, şaşkın bir hâlde arabaya bindi. Sermet konuşmadan onu izledi. Araba iki güçlü hayvanın arkasında bir top

gibi hızla uzaklaşırken, Sermet'in gözleri Macit'in penceresine dikilmişti. Genç kız, bir ara perdelerin oynadığını sandı.

Bu ayrılık gününden bir hafta sonra Macit'in sabah çıkıp akşam geç vakit eve döndüğü görüldü. Akşama kadar kırlarda, bağ aralarında, ıssız yerlerde dolaşmış, saatlerce kestanelikte kalmıştı. Genç adamın üzerinde, büyük bir yorgunluğun verdiği yıkım vardı.

Bir gün yine erkenden evden çıktı. Annesinin, merak ettiği için peşine taktığı bir adam kendisini uzaktan takibe koyuldu. Akşam eve geç vakit geldiler.

Anne telaşlı ve meraklı bir hâlde oğlunu takip için gönderdiği adamı bir köşeye çekti. Macit'i takip eden adam anlattı. Sabah evden çıkınca, bey doğru çayıra inmiş, orada bir köşede, bir ağaç altına gidip oturmuş. Akşama kadar bazen uzanarak, bazen kalkıp gezinerek orada kalmış; oradan başka bir yere gitmemiş. Bu adam, anneden bir şeyi gizlemişti. Bunu gizlemeyi kendisine bir görev edinmişti. Macit'in uzun uzun ağladığını annesine söylememişti.

Bir gün, Macit'in köy kıyafetini bırakıp arabaya bindiği görüldü. Zaten şık giyinme konusunda pek özenliyken bu sefer aynaya daha fazla ilgi göstermişti. Onun için süs, bir ihtiyaç, zorunlu, kesin bir ihtiyaçtı. Bugün boyun bağının bir kıvrımı için tam yarım saat harcadı. İskeleye indiği zaman, vapur bulamadı. Beklemek o kadar katlanılmaz göründü ki hemen bir sandala atladı. Sandalcıya bastonuyla işaret etti:

“Yeniköy!”

Saat beşe geliyordu, güneş tam tepede, bütün Boğaz'a ateşten yağmurlar saçıyordu. Bütün deniz yüzeyinde dağınık, yorgun sisler uçuşuyordu. Boğaz'ın iki yakasındaki kıyılar, korular dumanlara bulanmıştı. Uzaktan bir vapurun, sessiz-

liğin bir unsuru olmuş pervane seslerinin çıkardığı uyumlu sesi, birkaç martının yankılanan keskin ve kulak tırmalayıcı sesleri bozuyordu.

Macit, çevresini kuşatan bu ılık, insanı tüketen bahar havasıyla kendisinden geçmişti. Gözlerini iyi görmeyenler gibi yan kısarak kıyıdaki yalıyı arıyordu. İçerisini görmek, Sermet'i gözünün önüne getirerek o siyah gözlere bir kabul anlamı yerleştirmek istiyordu. İşin doğrusu, genç adam çok endişeliydi. Alışılmadık bir kalp vuruşuyla, nasıl bir gülümseme ya da heyecanlanma göreceğini kestirmeye çalışıyordu. Soğuk bir karşılaşma ihtimalinden çok korkuyordu.

Macit salona girdiği zaman, piyanonun yanında bir notayı karıştıran Nevber'i yalnız buldu. Genç kadın çarşaflanmıştı.

Nevber, halıda hemen hissedilen bu ayak sesiyle döndü. Macit'i görünce, uzun bir sevinç haykırışıyla bağırdı:

"Ooo, ooo! Bu ne ihmalcilik çiftçi bey? Ama bu son görev, daha öncelik vermeniz gereken görevlerden sizi çok alıkoynuyor!"

Genç adam gülerek sordu:

"Hangi görev?"

Nevber:

"Örneğin, verdiğiniz sözleri tutmak... Geçen hafta erkenden sıvışıp bizi kaba bir arabacıyla bıraktınız. Bu hoş'a gider mi? Bu kadar ihmale uğramak için sana ne yaptık?"

Macit merakla:

"Gerçek mi?"

Sonra devam ederek sordu:

"Ama hazırlanmışsınız, nereye, bir yere mi gidiyorsunuz?"

Nevber:

“Evet... Bir ziyarete gidiyoruz. Sermet de hazırlanıyor. Onun hazırlanışını bilirsiniz işte! Ama şimdi gelir sanırım.”

Genç kadın, elinden notayı bırakarak salonun içinde süzülüyordu:

“İzin verirsiniz, değil mi? Haber vereyim.”

Hafif ve hızlı ilerleyen bir gölge gibi birden kayboldu.

Macit, hayatının değişik anlarıyla dopdolu bu salonda dolaşmaya başladı. Büyük bir heyecan içindeydi. Ah, bu anılar şimdi ne kadar keder vericiydi. Hepsini ayrı ayrı hatırlıyordu. Bir an için şu piyanonun ne kadar incitici şakalara vesile olduğunu düşünüyordu. Olayların birbiri peşinden nasıl böyle geliştiğine hayret ediyordu.

Birdenbire hızlı hızlı yürüyüşten doğan bir ipek hışıltısıyla başını çevirdi. O zaman, salonun karanlık bir köşesinde beliren Sermet’in süslü, gösterişli, yalnız sevilen, güzel kadınlara özgü bir aşk halesiyle gülümseyen bir tavır içinde beliriverdiğini ve kendisine doğru geldiğini gördü.

“Günaydın beyim. Bu ne güzel bir gün, değil mi?”

Küçük elini ona uzatmıştı. Bu bakışın sıcaklığına karşı Macit, sefil bir yüz kızarmasıyla duruyordu. Söyleyecek hiçbir şey bulamıyor, aklına gelen sözleri söyleyemeyerek utanmış bir gülümsemeyle bu güzelliğe bakıyordu.

Macit, hiçbir zaman, hayatının hiçbir döneminde Sermet’i bu kadar güzel ve böyle sevmeye layık bulmadığını düşünmeye başlamıştı. Gül rengi tırnaklı küçük parmakları avucunda hissediyordu. Hayran, tutkun, büyülenmiş, aşkla dolu, Sermet’e bakıyordu. Genç kızın koyu yeşil ipekli çarşafı, gömlek koluyla hoş bir uyum oluşturunuyordu. Daha sonra çarşaf, samimi bir kucaklamayla belini sararak darlaşıyordu. Ardından şiddetle köpüklenen bir dalga gibi birden kabarak dağılıyor; kıvrılıp bükülerek duman şekilleriyle omzunu çevreliyordu. Zarıflığın az görülür bir eserini oluşturan saçlarındaki güzel tacı hissettirerek turunu tamamliyordu.

Titreyen kaşların altında karanlık bir bakışın verdiği ürküntüyle bakan siyah gözlerle, dudakların umut verici gülümsemeleri bir zıtlık oluştuyordu. Süslü beyaz yüz, bu yeşil dalgalanışların arasında, bütün çizgilerinin soyluluğu ve genç kızın cildinin beyazlığıyla haleler saçıyordu. Çarşafının açık bırakılmış önü, birdenbire bir yasemin sarsılışıyla titreyen genç kızın göğsünü gizleyen mor bir erkek gömleğini ortaya çıkartmıştı. Dik ve derin bir yakalık arasında bağlanmış vişne rengi kravat gömleğin üstündeydi. Mineli küçük zincirli düğmelerle iliklenmiş kolları genç kızın bileklerini bütünüyle örtüyordu. Yeşil dalgaların altından çıkan beyaz, küçük elin iki parmağı bütünüyle Macit'in elindeydi. Elin öteki parmakları genç kızın avucundaki eldiveni sıkıyordu.

Macit, uzun ve hayran bir seyredişten sonra artık çekilmeye çalışan bu eli bırakmak istemiyordu. İler gibi mırıldandı:

“Oh, Sermet.”

Biraz sıkılan Sermet, yavaşça elini çekti. Sanki önemli bir iş yapıyormuş gibi ağır ağır eldivenlerini giymeye çalıştı. Bu işi de bitirince hüznün verici suskunluğu bozmak istemiş gibi zile bastı.

Az sonra içeriye giren kadına:

“Hanımefendilere haber veriniz.” dedi.

Bunun üzerine hizmetçi dışarıya çıktı. İki genç yine yalnız kaldılar. Macit, birdenbire sordu:

“Gece döneceksiniz, değil mi?”

Sermet, başını olmaz anlamında salladı:

“İmkânı yok. Köprüden ancak dokuzda hareket eden vapura binebileceğiz. Sanırım, üç gün kalma ihtimalimiz var.”

Macit, nereye der gibi bakıyordu:

“Büyükkada’ya gidiyoruz.”

Macit:

“Gelmek için ne kötü bir gün seçmişim...”

Macit, bütün aşkının altından siyah bir gölgenin yavaş yavaş yine büyüdüğünü hissediyordu. Genç kızın bütün bu gülümsemelerinin altında gördüğü çekingenlik onu tedirgin ediyordu. Bütün bu cilveli iltifatlarla birlikte hissedilen tereddüt kokusu, aşkı konusundaki kuşkularını artırıyordu. Onda derin bir içcrleyiş ve gücenme oluşturunuyordu.

Birdenbire ruhunu sıkkan keder verici bir incinmeye kapıldı. Ardından da, “Müsaadenizle,” diyerek fırladı ve yalıdan çıktı. Sermet’in seslenmemesine, iki gönöl alıcı kelimeyi kendisinden esirgemesine pek fazla gücenmişti. Bütün insanlardan, havadan, gökyüzünden, güneşten... Her şeyden nefret ediyordu. Her şeyden ve Sermet’ten nefret ediyordu.

Bir arabaya atlayarak Büyükdere’ye kadar gitti. Orada bir iki eve uğradı. Her gittiği yerde şen şakrak ve eğleniyor görünmek için acı veren çabalar gösteriyordu. Düşünmemek, bu keder verici dertten kurtulmak için gürültülü yerlere giriyordu. Rast geldiği kimseleri alıkoyuyor, sevmediği zevzeklerden ayrılmıyor, çılğnlıklar yapıyordu.

Karşılaştığı bütün kadınlar, ona Sermet’i hatırlatıyordu. O zaman onu köprüde hayal ediyor, herkesin beğenileri, hayret nidaları arasında gösterişli, endamlı, nefis geçişini zihninde görüyordu. Onun arkasından bakan gözleri, vapurda onu görecek erkekleri düşünerek ızdırap duyuyordu. Dayanılmaz bir kıskançlık azabı, daha onu sahiplenmeden kalbini bir zehir acılığıyla yakan acı bir azap gibi kendisini harap ediyordu. Oh, bu Sermet ne kadar güzeldi! Onun aşkla ilgili emellerinin ne kadar üstündeydi!

Son günlerde ele avuca sığmaz bir güneşe rast gelmiş, siyah bulutlar gibi uçuşup gitmiş olan gençliğini mahveden bütün üzüntüler, kasvetli bir karanlıkla yeniden dönerek ruhunu

karartıyordu. Ortaya çıkan bu üzüntü, var olan, en elle tutulur umutlarını bile acımasızca ve birer birer yok ediyordu.

Ne var ki artık bunca acıya dayanamayacaktı! Uzun süren, yıllarca devam eden sonsuz kederler, ruhunu daha fazla dayanamayacak hâle getirmişti. Birden sökün eden küçük bir keder, bütün eski kederleri de ardı sıra birlikte getiriyordu. İşte buna karşı kendisinde artık direnecek güç ve kuvvet hissetmiyordu. Yaşamak, bütün bu olayların birbirini takip ederek peş peşe gelişine kayıtsız kalmak, hayatın neşeli günleri de olduğunu düşünerek karanlık günlerin geçeceğini ummak ve olan biteni geçiştirmek... Yok, artık bu mümkün değildi.

Olan bitene artık inanamıyordu. Başka insanlar gibi duygusal olgunlaşma dönemleri yaşamamıştı. Yaşadığı hayat, ruhunu öyle duygusallıkla yaralar duruma getirmişti ki, artık en ufak ve sıradan şeyler bile onun büyük ızdıraplar çekmesine vesile oluyordu. Çevresinde gördüğü her şeyin yanlışlığına karşı içinde büyük bir öfke ve nefret yükseliyordu. Kalbinde anlaşılmasız yaralar açan bu duyarlılıkla yaşamak elinde olan bir şey değildi. Bütün bunların üstüne, hepsi yetmezmiş gibi, şimdi de ümitsiz bir aşkın üzüntüleri ve umutsuzlukları geliyordu. Ah bu Sermet!

Macit, bu kalp bilmecesini çözemediği için üzülüyordu. Kalender'de oturdu. Orkestra çalıyordu. Kadınlar, erkekler toplanmaya başlamıştı. Rıhtımdan arabalar, landalar, faytonlar, bisikletler geçiyordu. Boğaz'ın öfkeli, sert rüzgârıyla çırpınan denizde ince ve narin sandallar toplaşıyordu.

Çevresinde bütün kadınlarla karşılaştırdığı Sermet'i, ne kadar ulaşılmaz görüyordu. Zihninde tekrar onu vapurda, adada gördü. Sertçe oturduğu yerden kalktı. Bütün bu müzik, bu kahkahalar, bu kadınlar onu rahatsız ediyordu. Kendisiyle ilgilendiğini ortaya koyacak bir sözü esirgeyen bu genç kızıdan ne kadar nefret ediyordu.

Yürümeye başladı. Tarabya'ya doğru, rıhtım kenarından yürüyordu. Bugünü, bu geceyi nasıl geçireceğini düşünüyor-

du. Bazı bazı sonsuz bir hayat uyusukluğuna, bir yok etme isteğine kapıldığı oluyordu. Hayır... Hiçbir şey, evet hiçbir şey onu oyalayamazdı. Şu anda kâinat, onun için başka bir acı çekme nedeni olup çıkmıştı.

Sabaha kadar çekeceği azaplar ve kederler aklına geldikçe bunun yalnız bu geceyle, bu seferle sınırlı kalmayacağını kestiriyordu. Ömrünün kalanında, bütün hayatı boyunca bunun sonsuzca tekrar edeceğini hatırlayarak başını eğiyordu.

Yanı başında bir gölgenin belirmediğini gördü. İlk anda bunu yalının uşağı sandı. Adamın bir adı vardı ve onu hatırlıyor gibiydi. Mırıldandı:

“Şerif, ne oldu?”

Uşak yaklaşıp dedi ki:

“Yalıdan geliyorum, sizi arıyordum. Küçük Hanımefendi, ‘Eğer Kalender’deyse mutlaka gelsin, karşıya geçmesin,’ diyerek beni size gönderdi.”

Macit şaşırılmıştı:

“Nasıl? İstanbul’a inmediler mi?”

Uşak:

“Hayır, yalnız Nevber Hanımefendi indi. Küçük Hanımefendi gitmedi, yalıda kaldı.”

Oradan bir fayton geçiyordu. Macit, bastonuyla işaret etti. Fayton yanlarına geldi, üstüne sıçradılar. Macit yalının bahçesine indi. Harem tarafına geçtiği zaman, orada, mermer merdivenin üzerinde duran Sermet’i gördü.

Genç kız gülümseyen bir tavırla bekliyordu. Omzuna aldığı bir pelerinin yüksek yakası, topuz yaptığı saçlarına kadar bütün boynunu çevreliyordu. Bu da başına hoş bir biçim veriyordu. Pelerinin altından belini siyah bir jüponun uyumlu görünümüyle sıktığı açıkça görülüyordu.

Macit yaklaştığında genç kız cilveli bir ilgiyle elini uzattı. Hoş bir gülümsemeyle konuştu:

“İşte, bana darıldığınızı görerek gitmekten vazgeçtim!”

Macit, kendisine uzatılan eli tuttu. Kararsız gözleriyle ne yapacağını bilmeyen bir adam gibi genç kıza uzun uzun baktı. Sonra oradaki merdivenin bir basamağına çöktü. Mutlu bir hâlde ağlamaya başladı.

Ah, Sermet’in ne kadar hakkı vardı... Böyle mutlu bir aşkın yanında bütün hayatın anlamı neydi? O hâlde bu aşkı kaçırmamak, onu sürdürmek için bütün hayat feda olunmaz mıydı? Bir gün bu aşkın öldüğünü, yaralanmış, incinmiş, düşman eden derin bir gücenmeyle ruhunda girdaplar açtığını görmemek mutlaka gerekliydi. Sonsuza kadar, sonsuza kadar mutlu olmak için bu gerekliydi.

Artık ruhlarında dayanma gücü tükenmiş ferda-yı garamda ölmek için böyle severken, birlikte, dudak dudağa ölmekten başka ne çare olabilirdi!

“Evet,” diyecekti. “Evet, gel birlikte ölelim. Bak, görüyor musun, seni o kadar seviyorum ki bir gün hayalinde bile bulamadığın adam diye beni kabul etmen için seninle ölmek istiyorum. Oh, seninle ölmek, seninle ölmek... Seninle ölmek! Bu sonsuz, bu görkemli, bu dünyanın ötesindeki yokluğun içine seninle el ele girmek... Hayat buna izin veriyorsa, bu kadar sıkıntıların ne önemi kalır?”

“Bir polka¹¹... Bir polka... Rica ederim hanımefendi...”

Henüz on beş yaşlarında, kıvrıcık altın saçları saydam ve ince derili yanaklarına kadar sarkan ince bir kız, küçük salo-

¹¹ Çek Cumhuriyeti’nin bir parçası olan Bohemya’da ortaya çıkan bir dans müziği.

nun sandalyesinden sıçrayıp, koltukların arasından geçerek piyanoya yaklaşıverdi.

Kalın kaşlarının siyah samuru altında gözlüğünün altın telleri parlayan genç kız, piyanoda, elleri bitkinliğin verdiği bir tembellikle tuşlarda asılı kalmış, elinde olmaksızın biraz geriye doğru eğilmiş, başı omzunun üstünde arkaya dönmüştü. Orada gizli gizli konuşan Nevber'le şişman ve sarışın bir misafir hanımın sözlerine dikkat ediyordu. Ortadaki masanın yanında pek merakla baktıkları bir albümün üstünde fısıldaşan iki hanımın gülüşleri ara sıra yükseliyor, kulaktan kulağa söylenen sözler de oluyordu.

“Bir polka... Bir polka... Rica ederim hanımefendi...”

Bu hanım, Nevber'e anlatmakta olduğu ve bir türlü bitiremediği hikâyesine devam ediyordu. Dudaklarındaki buyurucu çizgiler ve gözlerinde şeytani pırıltılarla sözlerini sürdürüyordu:

“O mu? Ah hemşire, ne söylüyorsunuz? Eğer Fikriye, giyinmenin daha elifini biliyorsa, ben her şeye razı olurum. Nasıl, aman ya Rabbi ama siz bilmiyorsunuz! Mecdi Paşa'nın düğününde bir giyinmişti ki... Korsesindeki kabartılar, eteklerindeki kabartıların hataları, saçlarının iğrenç şekli... Güzel bir elbisenin biricik kusuru, giyinmesini bilmeyen bir kadının eline düşme mutsuzluğudur.”

Sonra da dönüp kendilerini kaldırmak isteyen altın saçlı hanıma baktı:

“Siz ne istiyorsunuz?”

Kadın:

“Polka, polka. Baksanıza.”

O zaman hepsi kalktılar... Gözlüklü hanım kendisinden geçmiş gibi coşkununla bir polka çalıyordu. Genç kız, bunlara bakarak bir koltuğa sıçradı. Şimdi yüzünde ışıltılı gülüşler var-

di. Birdenbire ciddi göstermek istenilen bir yüz, bozuk, yayan bir ses duyuldu. Emir verircesine bir uyarı tavrı takınarak izah etmek için hafif bir gülümsemeyle açıklamada bulundu:

“Bizim mürebbiye söylüyor!”

Daha sonra da ekledi:

“Bakın, bakın, lütfen sakın olun, küçük, sakın olun.” dedi. “Vuayon, vuayon, du kaim, pötiti ful, du kaim...”¹² dedi.

Herkes birlikte kakhaha attı. Piyanodaki hanım gülerek piyanodan kalktı. Orada, perdelerin altında, dışarıdan hücum eden güneş ışığıyla bütün güzelliğinde renkli parıltılar uçuşan Sermet’in yanına gitti. Elinden tutarak ona:

“Bugün yine pek üzgünsünüz galiba.” diye fısıldadı.

Sermet:

“Üzgün mü? Tam tersine... Bugün o kadar mutluyum ki. Hiç kimse bu kadar mutlu olmamıştır. O kadar mutluyum ki bunu haykırmak, herkese anlatmak istiyorum. Benim gibi uzun süre mutsuz ve gözü yaşlı olanlara mutluluk o kadar değerli gelir ki, bir gün artık gülümsediği zaman anlaşılmaz, incelikleriyle kendilerinden geçip memnun kalırlar. Bakınız, size bütün coşkumu göstereyim.”

Genç kız piyanoya geçti, bir iki nağme dalgalandırarak sessizliği bozdu. Sanki uzun, ince parmakları, tuşların üzerinde kendilerinden geçmişçesine coşkun bir kanat çırpışla uçuşmaya başladı. O zaman bu aletin, dinleyenleri mutlu eden ve kendilerinden geçiren bir sesle inlediği duyuldu. Bütün dinleyenler, dindarca bir sessizliğe gömülerek dalıp gitmişlerdi.

Dakikalarca süren bu nağmeler aşkın son hıçkırığıyla söndüğü zaman, genç kız dudaklarında anlatılamaz bir gülümsemenin çekiciliğiyle kalkıp boyun bükerek, “Efendim,” dedi.

¹² “Bakın, bakın, lütfen sakın olun, küçük, sakın olun.” Fr.

Sarışın, şişman hanım, arkadaşına pek çok piyanistler dinlediğini ama böyle bir yeteneği hiçbirinde görmediğini söylüyordu.

Sermet bunu iştirerek döndü:

“Teşekkür ederim ama büyük bir abartma. Bu benim becerim değil, kendisinden geçmiş ve şaşkın ruhumun başarısı.”

Ay, mavi gökyüzünden ufukların karanlığına inen sislerin arkasında hilal biçimiyle yeşil, titrek ve yaslıydı.

“Söyle, sen de öyle miydin Sermet? Bunu söyle, tekrar et ki, hayat bulayım... Çünkü sen daha küçük bir kızken, daha dadının yanından ayrılmadığın, bebeklerini başkalarına güvenemeyip kucağında taşıdığın zamandan, daha kısa elbisenin akındaki bacaklarımı kapamak kimsenin aklına gelmediği zamandan beri, ben senin gözlerindeki vahşi bakışa âşıktım! Seni o zamandan beri sevdiğimi şu son aylarda ne kadar acı anladım.

O zamanlar seni ağlatırdım, seni sızlatırdım. Ah, şimdi o oyuncaklarını kırmak için ne hileler bulduğumu düşündükçe... Çünkü bunları, bu şeyleri kıskanırdım Sermet. Onların bana tercih olunmasını çekemezdim. Seni seviyordum. Deli gibi, zalimce seviyordum. Her şeyi bana tercih ettiğin zaman, seni öldürmek, sonra kendimi ölmek isterdim... Ya bir ruh gibi yaşamak ya da pençeleşmek gerekiyordu. O kadar acımasız, o kadar vahşiydin ki, beni kahrederdin. Ben de seni kahretmek isterdim. Söyle, sen de böyle miydin Sermet, sen de benim gibi miydin? Sen de benim gibi kıskanır da, hırslanır da onun için mi severdin? Onun için mi öldürürdün? Ha Sermet, söyle!”

Genç kızın gözlerini yaşların doldurduğunu gördü. Sözlerine devam etti:

“Oh Sermet, beni öldürüyorsun. Beni öldürüyorsun. Ama ağla ki bütün bütün öleyim, ağla ki mutlu öleyim.”

Ay, mavi gökyüzünden ufukların karanlığına inen sislerin arkasında hilal biçimiyle yeşil, titrek ve yaşlıydı ve her şeyin derin bir sessizliğe gömüldüğü bu temmuz gecesinin yarısından sonra, bütün kıyılardaki ışıkların deniz yüzeyine biriken yoğun bulutun beyaz dalgaları arasında yasla hâlelenmiş olduğu bir vakitte, suların üzerinde dalgaların saldıran şamarlarına kendisini bırakmış sandalda Sermet'le Macit dudak dudağa, unutmuş, unutulmuş gidiyorlardı. Ara sıra balıkçıların uzaktan kâinatın uykusu içinde çınlayan naraları yankılanıyor, aşağıda, sandala çarpan sular fişiliyordu.

Macit, benliğini eritip kendisini bitkin düşüren bu kavuşma sarhoşluğu içinde, sayıklar gibi tekrar ederek inliyordu:

“Oh Sermet, gel bu son gecemiz olsun!”

Evet, son geceleri... İşte Sermet, bunun için, bu kavuşma gecesi için, bütün yüzyılların ciğer yakan elemlerine, unutturan ve avutan göğsünü hep açık tutan ölümün sonsuz kılacağı bu zifaf gecesi için, büyük bir özenle, saatlerce, yalnız bunun için süslenmiş, tazelenmiş, titreyerek Macit'in kucığına atılmıştı.

313 (1895) Kış1

